

መደምደማ

ስለ ቤተ ክርስቲያናችን ስንጠየቅ እግዚአብሔር የምንመልሰውን እንዲሰጠን የምንማረውን በሚገባ ማስተዋልና ንቁ ሆነን መገኘት አለብን ። በዚህ ረገድ ይህ እነስተኛ መጽሐፍ እጅግ ጠቃሚ መረጃዎችን ለአንባብያን እንዳስጨበጠ እናምናለን ። ሃይማኖትን ከሥርዓት ፣ ሥርዐተ ቤተ ክርስቲያንን ከሀገር ባሕልና ወግ ለይቶ ማወቅ እጅግ አስፈላጊ መሆኑን አሳይተናል ። በአሪትና በወንጌል መካከል ያለውን ልዩነትና አንድነት ፣ በሕግና በጸጋ ፣ በአካልና በጥላ መካከል ያለውን ሁኔታ መጽሐፍ ቅዱስን እና ቀኖና ቤተ ክርስቲያንን መሠረት በማድረግ ለአንባብያን አቅርቦናል ። ክርስቲያን ሁሉ የእምነት ቅኝ ግራውን የለየ ፣ በቅዱስ ቃሉ ላይ ተመሥርቶ የሕይወትን አቅጣጫ ማከናወን የሚችል ፣ ዕለት ዕለት በቃለ እግዚአብሔር የሚያድግ ልቦ-ሰፊ መሆን ይገባዋል ። እውነተኛ አርቶዶክሳዊ ክርስቲያን በልማድ ሳይሆን በእውነት ፣ በእውቀት (በእእምሮተ እግዚአብሔር) ፣ በሞገስና በጸጋ ዕለት ዕለት የሚያድግ መሆን አለበት ። ክርስቶስን በማወቅ በሃይማኖት ሙሉ ሰው የሆነ ክርስቲያን ደግሞ ከሕጻናት አእምሮ የሚሰነዘረውን ጥያቄ ሁሉ ለመመለስ ይችላል ። በዚህም ማስተዋል የተመለሰበት ሃይማኖታዊ እቋሙ የጠያቂዎችን ጥያቄ ጎሊናን በማያሳፍር ስልትና ጸጋ ለመመለስ ይችላል። በዚህ መጽሐፍም ጥረት የተደረገው ያለውንና የነበረውን የቤተ ክርስቲያን ትምህርት በቀላል መንገድ በእጭሩ በማሳየት ጥያቄዎችን መመለስ ነው ። ጥያቄው ያልተመለሰለት ሰው ሁልጊዜ ይቸገራል። ሰዎችን ወደ እግዚአብሔር ለማቅርብ ከነፋቄም የሰዎችን ጎሊና ለመጠበቅ መልስ ሰጭ መሆን ያስፈልጋል።

ለሚጠይቁአችሁ ሁሉ መልስ ለመስጠት የተዘጋጃችሁ ሁኔታ ይላልና እግዚአብሔር ስለ እምነታችን ስንጠየቅ የምንመልሰውን እንዲሰጠን እንጸልይ (1ጴጥ 3 ፡ 15) ። በምናምነው ጸንተን ፣ ለሚጠይቁን ሁሉ መልስ እየሰጠን እስከ መጨረሻው እንደ አባቶቻችን በሃይማኖት ጸንተን ለማታልፈው መንግሥተ እግዚአብሔር እንድንበቃ የእግዚአብሔር ፈቃድ ይሁን።

እግዚአብሔር የተመሰገነ ይሁን ። አሜን ።

የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን ታሪክ
ከተባለው የአቡነ ጎርጎርዮስ መጽሐፍ የተወሰደ

፲፫

ኢትዮጵያ በሃይማኖት

ከመጀመሪያው እስከዚህ ባጭሩ የገለጥነው የኢትዮጵያንና የኢትዮጵያውያንን ህልውና ለማስተዋወቅ ፣ ያህል ነበር ። ከዚህ በማያያዝ ከክርስትና በፊት ስለ ነበራት ሃይማኖት በመጠኑ እናወሳለን ።—ከክርስትና በፊት ስለ ኢትዮጵያ ሃይማኖት ስንናገር የአቅኒዎቿን የሕይወት ታሪክ መመርመር ሊኖርብን ነው ። ከላይ እንደ ገለጥነው ኢትዮጵያን ያቀኑ ሰዎች የመምለኬ እግዚአብሔር የኖህ የልጅ ልጅ (ሳባ) እና አቢስ (ሰብታ) ስለሆኑ የአያታቸውን አምላክ እንድ እግዚአብሔርን ያመልኩ ነበር ቢባል እውነት ይመስላል ። ነገር ግን እምነቱ በትምህርት የተደገፈ ስላልሆነና ነገራቸውም ከፍልስጥኤም ውጭ ስለሆነ አንዳንድ የአምልኮ ባዕድ ልማዶች ሰርገው ሳይገቡ አልቀሩም ። ለምሳሌ ፡— ከጌታ ልደት በፊት ጄቪህ ዓመት አካባቢ ይኖሩ የነበሩ ኢትዮጵያውያን ለዘንዶ ይገብሩ ፣ ዘንዶ ያመልኩ እንደ ነበር በኢትዮጵያ ታሪክ ነገሥት ተጽፏል ። ይኸው የኢትዮጵያ ታሪክ ነገሥት እንደሚለው በኢትዮጵያ ሲመለከ የኖረውን ዘንዶ የገደለው የንግሥተ ሰባ አባት አንጋቦስ የተባለው ሰው ነው ። ይኸው ታሪክ ነገሥት ታሪኩን በመቀጠል ፡— ንግሥተ ሰባ የሰሎሞንን ጥበብ ለመረዳት ከኢትዮጵያ ወደ ኢየሩሳሌም መሄዷንና ከሰሎሞን ምኒልክ የሚባል ልጅ ወደ ኢትዮጵያ ተመልሳ መውለዷን ልጇም አድጎ የአባቱን አገር ኢየሩሳሌምን ገብኝቶ ሲመለስ የሙሴን ጽላትና ካህናተ አሪትን ፣ እንዲሁም አያሌ የብሉይ ኪዳን መጻሕፍትን ከሊቆቻቸው ጋር ይዞ እንደ መጣና ከዚያም ጊዜ ጀምሮ ብሉይ ኪዳን ወደ ግእዝ ቋንቋ መመለሱን ፣ ባንድ አምላክ ማመንም ከዚያ ጊዜ ጀምሮ መሆኑን በሰፊው ይተርካል ። ሌሎች የውጭ አገር ጸሐፊዎች ግን ያን ጊዜ በኢትዮጵያ አካባቢ በየመንና በግብጽ የነበረውን የአይሁድ ኃይልና የብሉይ ኪዳን እምነት መስፋፋት በታሪክ ስለሚያውቁ ምናልባት ኢትዮጵያ ከነዚህ ከጉረቤቶቿ ጋር በነበራት የንግድና የሥልጣኔ ግንኙነት የብሉይ ኪዳንንም እምነት ከዚያው ከነሱ ሽምታው ይሆናል ብለው የግምት ሐሳባቸውን በጽሑፍ ገልጠዋል ። ፲፭/ ከዚህም ሌላ በጅጂጁ ዓመት ከጌታ ልደት በፊት ኢየሩሳሌም በባቢሎናውያን በተቃጠለች ጊዜ እሥራኤላውያን ብዙዎቹ ተማረኩ ። አንዳንዶቹም ነፍሴን እውጭኝ በማለት በየበረሃው ተሰደዱ ። ከነሱም ዮሐናን በሚባለው ሰው መሪነት ወደግብጽ የተሰደዱ ነበሩ ፤ ወደ ግብጽ ከተሰደዱት ውስጥ ደግሞ ተክፍለው ወደ ኢትዮጵያ ገብተው ነበር ይባላል ።

፲፩

የኢትዮጵያ ቤተ ክርስቲያን ታሪክ ።

በዚህ ጊዜ ሃይማኖታቸውንና ሥርዓታቸውን ለማስፋፋትና ለማጠናከር አመች ነበር ማለት ነው ። በኤርምያስ ፬፬ እንደ ተጻፈው ከባቢሎን ምርኮም በፊት በግብጽ በዝርዝር የሚኖሩ ብዙ አይሁድ ስለነበሩ ምናልባት በየምክንያቱ ወደዚች አገር እየገቡ ሃይማኖታቸውንና ባህላቸውን ሳያስፋፉ አልቀሩም ። ምንጩና የጸሐፊዎቹ ግምት የተለያየ ቢሆንም ኢትዮጵያ ከክርስትና በፊት የብሉይ ኪዳንን እምነትና ባህል ለመቀበል፣ በሐዋ. ሥራ በምዕራፍ ስምንት የተመዘገበው ታሪክ ምስክር ሊሆን ይችላል ። ይህ ሰው ወደ ኢየሩሳሌም የሄደው ሊሰማድ ሊጸልይ መሆኑ ተብራርቶ ስለተተረከና ሲያነበው የነበረው ከብሉይ ኪዳን ነቢያት የታላቁን የኢሳይያስን መጽሐፍ ስለ ነበር ነው ።

ከክርስትና በፊት ኢትዮጵያ ብሉይ ኪዳንን ለመቀበል የታሪክና የጽሑፍ ብቻ ሳይሆን በሕዝቡ ዘንድ ሲሠራባቸው የሚኖሩ አያሌ ልማቶችና ባህሎች አሉ ፤ እነዚህ የብሉይ ኪዳን ልማቶችና ባህሎች ባሁኑ ጊዜ ፣ ማለት በክርስትና ሃይማኖታችን ውስጥ እንደ ዶግማ ወይም እንደ ቀኖና ሳይሆኑ እንደ ልማድ ሁነው የሚጠበቁ ናቸው ። እነዚህም ፡—

ሀ/ የብሉይ ኪዳን መጻሕፍት እንዳይበሉ የሚከለክሏቸውን እንስሳትና አዕዋፍ ዛሬም የኢትዮጵያ ክርስቲያኖች እይመገቧቸውም ። ይህ በወንጌል ለሚያምን ሁሉ የተከለከለ አይደለም ፤ ከላይ እንደ ገለጥነው እኛ ግን ሲወርድ ሲዋረድ በመጣው ልማድ መሠረት ነው ።

የኢትዮጵያ ቤተ ክርስቲያን ታሪክ ።

፲፩

ለ/ ግዝረት ፡ በብሉይ ኪዳን ለማመን ምልክት ሲሆን በአዲስ ኪዳን ግን በክርስቶስ ላመኑ ሁሉ መለያ ምልክታቸው ወይም ማጎተማቸው ጥምቀት ነው ። በሀገራችን ግን ከብሉይ ኪዳን በተወረሰው ልማድ ልጅ ሲወለድ ይገረዛል ፤ ግዝረቱ ግን የሕግ ሳይሆን የፈቃድ ነው ፤ ይህም ማለት በቤተ ክርስቲያን ቀኖና ግዝረት ሕግ አይደለም ፤ ምእመናን ልጆቻቸውን ቢያስገርዙም ባያስገርዙም የራሳቸው ፈቃድ ነው ፤ ማለት ነው ።

ለምሳሌ ያህል እነዚህን ሁለቱን ጠቀስን እንጅ ጠቅላላው በሕዝቡ የኑሮ ሥርዓትና ሃይማኖታዊ ስሜት ፡ በጎዘንና በደስታ ጊዜ ያለው ሁኔታ የበዓላት አከባባይ ፣ የሴቶችና የሕፃናት ጌጣጌጥ ሁሉ ፡— የብሉይ ኪዳንን ሥርዓትና የሴማውያንን ሥልጣኔ የሚያሳይ ነው ። በቤተ ክርስቲያንም ውስጥ የማግሌት ሥርዓት ፣ የካህናቱ ልብስ — ተከህና ፣ ካባው ፣ ድርቡ ፣ ጸናጽሉ ፣ ከበሮው ፣ ኩፋሩ ፣ መጠምጠሚያው ፣ የታቦቱ ክብርና ሌላውም ሁሉ ከብሉይ ኪዳን ሥርዓት ጋር ይመሳሰላል ። ይህ ሁሉ የሚያሳየው ከክርስትና በፊት ኢትዮጵያ የብሉይ ኪዳን አገር እንደ ነበረች ነው ። በሌሎች ከአረማዊነት በተመለሱ አገሮች በግሪክ ፣ በላቲንና በሌሎችም ይህ ሁሉ አይታወቅም ። አንዳንድ የአረማዊነት ጠባይ ግን ይታይባቸዋል ። የመጀመሪያዎቹ የወንጌል መምህራን ሐዋርያትና ሊቃውንትም በጥንተ ስብከታቸው ሃይማኖትን የሚጎዱ ልማቶችን ብቻ እንጅ የሕዝቡን ጥቃቅን ልማድ ግን ማጥፋት አስፈላጊ መስሎ ስላላገኙት ብዙ አልታገሉለትም ። ስለዚህም ፡— ከብሉይ ኪዳን የተመለሱት እንደ ኢትዮጵያ ያሉት አንዳንድ የብሉይ ኪዳን ሥርዓቶች ሲኖሯቸው ፣ ከአረማዊነት የተመለሱት ደግሞ በአረማዊነት በነበሩ በት ጊዜ የሚበሏቸውን ይበላሉ ፤ ግዝረትም ምን እንደሆነ አያውቁም ።

በሃያኛው መቶ ዘመን በጥንት ቅርሶች ጥናት (Archeology) በኢትዮጵያ ውስጥ በየሀገር በአድቤደራ በሌሎችም ሥፍራዎች አያሌ

፲፮

የኢትዮጵያ ቤተ ክርስቲያን ታሪክ ።

ጣኦት ምስሎችና የቤተ ጣኦት መገልገያ ዕቃዎች እየተቆረሩ ወጥተዋል፤ የጣኦት ቤተ መቅደሶችና የፀሐይና የጨረቃ ምስል የተቀረጸባቸው የመገበያያ መገለጫ ተገኝተዋል። እንዳንድ ባለታሪኮችም እንደሚሉት፡— በአክሱም ነግሠ የነበረው አይዛና (ኤዛና) (ምናልባት የአብርሃምና የአጽብሐ አባት ሳይሆን አይቀርም) ራሱ የረቂቁ የማሕሬም ልጅ ነኝ እያለ ይጠራ ነበር ብለዋል። «የማሕሬምን» ግሪኮች «አሪስ» ይሉታል። የጦር፣ የጦረኞች፣ የጀግኖች የአርበኞች አምላክ ማለት ነው። ይኸው ማሕሬም ለብዙ ዘመን ለአክሱም ንጉሣውያን ቤተ ሰብ ዑቃቢ አምላክ ሳይሆን አልቀረም። በኋላ ግን ይኸው አይዛና ኑብያን ድል አድርጎ ከያዘ በኋላ ምንም ዓይነት የጣኦት ስም አላነሣም፤ ያገኘውም ድል የሰማይ አምላክ ድል እንጅ የሱ እንዳልነበረ ጽፏል። «በሁሉ ላይ ሥልጣን ያለው በሰማይም በምድርም ለዘለዓለም የሚገዛ» ብሎ ድል የሰጠውን አምላክ ገልጧል። ፲፮/ በአይዛና በመጀመሪያው የግዛት ዘመኑ የተሠሩ መሐለቆች የጣኦታት ምስል፣ የግማሽ ጨረቃን የከዋክብት ምስል ነበረባቸው፤ በኋላ የወጡት መሐለቆች ግን መስቀል ቅርጽ ታትሞባቸው ነበር። እዚህ ላይ ባጭሩ የተገለጠው በጥንታዊ ቅርስ መርማሪዎችና በባለ ታሪኮች የተከሠተው የአረማውያን ኅብረ አምላል የፊተኛውን ታሪክ አይንደውም፤ በጣኦት ማምለክና የአሕዛብን ልማድ በማደግ መውሰድ ከከነዓን ውጭ ይቅርና በከነዓንም ምድር የተለመደ ነበር፤ ለልዑል እግዚአብሔር መመስገኛ ቤተ መቅደስን ለመጀመሪያ ጊዜ የሠራው ሰሎሞንም እንኳ ለግብጻዊት ሚስቱ መስገሻ ቤተ ጣኦት አሠርቶ ነበር። ይህን የመሰለ አድራጉት በመጽሐፍ ቅዱስ ብዙ ጊዜ ተነግሯል። ነገር ግን የእሥራኤል እምነት የሚነገረው ባንድ አምላክ ማመናቸው ነው፤ መታወቂያቸውም ይኸው ነው። በኢትዮጵያም እንዲሁ ነው፤ ብዙ የተለያዩ መሪዎች እየተነሡ ላመራር እንዲመቻቸው ሲሉ ብዙ ነገሮችን ቢለውጡና ቢያዳቅሉም፣ የሀገሪቱንና የሕዝቡን ታሪክ አይለውጡም። ስለ ኢትዮጵያ የሃይማኖትና የሞራል

የኢትዮጵያ ቤተ ክርስቲያን ታሪክ ።

፲፯

ክብር የተናገረ ሶፎንያስ፡— ኢትዮጵያ በአንድ አምላክ የምታምን አገር መሆኗን ሲገልጥ፡— «እምነ ማዕደተ አፍላገ ኢትዮጵያ ያመጽኦ ሊተ መሥዋዕተ»፡— «ከኢትዮጵያ ወንዝ ወዲያ ማዶ የሚሰግዱልኝ የተበተኑት ልጆቼ መባዩን ይዘው ወደኔ ይመጣሉ» ብሏል። ይህም አነጋገር ኢትዮጵያዊው ጃንደረባ ኢየሩሳሌም ድረስ ሄዶ ኢየሱስ የእግዚአብሔር ልጅ መሆኑን አምኖ በተጠመቀ ጊዜ ተፈጽሟል። 17*

17. የሐዋገ ሥራ ፩-፳፮-፱፤

የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን ታሪክ
ከተባለው የአቡነ ጎርጎርዮስ መጽሐፍ የተወሰደ

ምዕራፍ 11

ኤኩሜኒዝም (Ecumenism) ና

የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን

ኢኩሜኒዝም ማለት በአብያተ ክርስቲያናት ያለውን ጥላቻና ክፉ አስተሳሰብ ለማሰወገድና አብሮ ለመሥራት የተቋቋመ ዓለም አቀፍ የክርስቲያኖች ንቅናቄ ነው ።

ቤተ ክርስቲያኖችን «የኢኩሜኒዝምን» መንፈስ በቀክክለኛ ዓላማው ትቀበለዋለች ፡ ማለትም በአብያተ ክርስቲያናት መካከል ጥላቻን አልይህ አልይህ መባባልን አርቆ ሁሉም የየራሱን ጠብቆና አክብሮ የሌላውንም መብት ጠብቆ መኖር «የኢኩሜኒዝም» ዓላማ ነውና ። «በኢኩሜኒዝም» ስም ለገንዘብ ብሎ ራሱን መቸርቸር ወይም የሌላውን ትውፊት ከራስ ጋር ማዳበል ግን በታሪክና በትውፊት ላይ ማመልከት ነው ።

የኢትዮጵያ ቤተ ክርስቲያን ከላይ የተጠቀሰው የኢኩሜኒዝም መንፈስ መተዋወቅን ፤ መጠናከሩንና መረዳዳትን የሚያስገኝ ድልድይ መሆኑን ተፈታለች የዓለም አብያተ ክርስቲያናት ማኅበር መሥራች አባል ናት ። ራት ባሉት ዘመናት በተመዘገበው የቤተ ክርስቲያን ታሪክ እንደምንረዳው ፡ ምንም እንኳ እንደዛሬ ስም ባይወጣለት ኢኩሜኒዝም ነበረ ። ለዚህም ክርስቲያኖች የጋራ ጠላት በተነሣባቸው ጊዜ የምሥራቅ ከምዕራቡ ጋር ያደርጉት የነበረው ግንኙነት ያስረዳል ።

በኢትዮጵያ ዐፄ ካሌብ የመን ተሻግረው የሀገረ ናግራንን ክርስቲያኖች ከወራሪ ያዳኗቸው በዚህ መንፈስ ነው ። በአካባቢያቸው ከሚኖሩ አረባውያን ጋር ግጭት ሲገጥማቸው ክርስቲያኖች ይላላኩ ነበር ። ለምሳሌ ፡ የሀገረ ናግራን እልቁት ዜና ከቀስተንጥንያ ወደ እስክንድርያ ከዚያ ወደ አኩስም እንደመጣ እናውቃለን ።

«የኢኩሜኒዝም» መንፈስ ይኸ ከሆነ ባንዲት አገር ከተጠመቁ ባት ቤተ ክርስቲያን ተታለው የወጡትን በማኅበር ተደራጅተዋልና ፤ «በኢኩሜኒዝም» መንፈስ ራሳቸውን የቻሉ አብያተ ክርስቲያናት ናቸው እንቅበላቸው ማለት ግን በቴዎድሮስ ለአውብሰልና የቤተ ክርስቲያንን ማእከላዊ አሠራር መኖሩ ነው ። የኢኩሜኒዝምን መንፈስ በሚቃረን ሁኔታ እንዳንድ በሀብታቸውና በግዘፋቸው የሚመኩ አብያተ ክርስቲያናት በሀብትና በግዘፍ ከነሱ በታች የሆኑትን አብያተ ክርስቲያናት ንሉሳን እያሉ በመሰየም ሲንቋቸውና ሲያዋርዷቸው ምእመናኖቻቸውንም

፻፶

የኢትዮጵያ ቤተ ክርስቲያን ታሪክ ።

እየነጠቁ ሲወስዱባቸው ኑረዋል። ለዚህም አድራጎት አንጋፋዋ ፡ የሮማ ካቶሊክ ቤተ ክርስቲያን ናት ።

በቤተ ክርስቲያን ታሪካችን የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያንና የሮማ ካቶሊክ ቤተ ክርስቲያን የተዋወቁት በፍሎሬንስ ጉባኤ ነው ። 158 * የጉባኤው መንፈስ «በኢኩሜኒዝም» ላይ የተመሠረተ ነው ፤ ማለትም የክርስቲያኖች ጠላት የነበረውን የአቶማን መንግሥት መስፋፋት የሚመለከት ነበር ። ነገር ግን በጉባኤው የነበሩት የሮማ ቤተ ክርስቲያን ባለሥልጣኖች ንግግር ፤ ዓላማውን የለቀቀ ስለነበር ፤ የምሥራቅ አብያተ ክርስቲያናት ተወካዮች ሳይሰማሙ ተመልሰዋል ።

ከዚያ ወዲህ የሮማ ካቶሊክ ቤተ ክርስቲያን ኢየሱሳውያን እየተባሉ የሚጠሩ ሚሲዮኖቹዋን እየላከች ፡ ስለ ኢትዮጵያ ቤተ ክርስቲያን ብዙ መረጃዎችን ሰበሰበች ። መረጃዎቹ ግን በጥላቻና በንቀት ቀለም የተጻፉ ስለሆኑ ፡ የኢትዮጵያን ቤተ ክርስቲያን ሕልውና የሚያንቋሽች ነበሩ ። እርግጥ ነው በ፲፯ኛው መቶ ክፍለ — ዘመን ግራኝ መሐመድ የኢትዮጵያን ክርስቲያኖች ለመደምሰስ ቢነሣ ፤ ኢትዮጵያ «በኢኩሜኒዝም» መንፈስ የፖርቱጋልን ካቶሊካዊ መንግሥት ርዳታ ጠይቃለች ። ነገር ግን የሮማ ካቶሊክ ቤተ ክርስቲያን ባለሥልጣኖች ካቶሊካዊ የሆነውን መንግሥት ሁሉ በሃይማኖት ብቻ ሳይሆን በሌላም ስለሚያዘት ንጉሡ የኢትዮጵያ መልእክተኞች ወደባቲካን ላካቸው ። ይህም የሆነበት ምክንያት የኢትዮጵያ ቤተ ክርስቲያን የሮማ ካቶሊክ ቤተ ክርስቲያን ተቀጽላ ስላልሆነች ፡ ለፓፓው ሳያማክር ርዳታውን ቢሰጥ ፓፓው እንዳይቆጣው ነው ። በዚህም ምክንያት ርዳታው ዘግይቶ ደረሰ ። ግራኝም የልቡን ሠራ ፤ በዐፄ ገላውዴዎስ ዘመነ መንግሥት ከፓርቱጋል ወታደሮች ጋር አብረው መጥተው የነበሩ ኢየሱሳውያን ደግሞ ኢትዮጵያን የባቲካን ሀገረ ስብከት ለማድረግ የነበራቸውን ሙከራ አልባካላቸው ስላለ ፤ የኢትዮጵያ ቤተ ክርስቲያን አራታዊት እንጅ ወንጌላዊት አይደለችም በማለት እንዳንድ በሕዝቡ ዘንድ የሚፈጸሙ ባህሎችን እንደ ነውር በመቀጠር ወሬውን ያናፍሱት ጀመር ።

በዚህ ምክንያት ንጉሡ ዐፄ ገላውዴዎስ የኢትዮጵያ ትክክለኛ እምነት የሚያስረዳ ጽሑፍ በወሬው ለተወናበዱት ሁሉ አስተላለፉ ። (ጽሑፉ የኢትዮጵያ ሊቃውንት ያቀናበሩት መሆኑ እያጠራጥርም ፤ በንጉሡ ስም መሆኑ ግን የሃይማኖት ኃላፊ አቡነ ግብጻዊ ስለነበሩ ፤ የሀ

ገራቱን ቋንቋ አያውቁም ። ነገሩ ደግሞ ኃላፊነት ያለበት እንደመሆኑ በባለሥልጣን መነገር ስላለበት ፣ ሊቃውንቱ አርቀው በንጉሡ በኩል እንዲተላለፍ ያደረጉት ይመስላል ።)

«በስመ አብ ወወልድ መንፈስ ቅዱስ አሐዱ አምላክ ፡ ዝንቱ ውእቱ ሃይማኖትየ ወሃይማኖተ አበውየ ነገሥት እሥራኤላውያን ወሃይማኖተ መርዒትየ እለ ሀለዉ በዐጸደ መንግሥትየ ። ንሕነ ነአምን በአ አሐዱ አምላክ ወበወልዱ ዋሕድ ኢየሱስ ክርስቶስ ፤ ውእቱ ቃሉ ፡ ወውእቱ ኃይሉ ፤ ውእቱ ምክሩ ፤ ወውእቱ ጥበቡ ፤ ዘሀለወ ምስሌሁ እምቅድመ ይትፈጠር ዓለም ፤ ወበደኃሪ መዋዕል መጽእኑ ባቢነ እንዘ ኢየሐርቅ እመንበረ መለኮቱ ወተሰብአ በመንፈስ ቅዱስ ወእማርያም እምቅድስት ድንግል ፤ ወተጠምቀ በዮርዳኖስ በሠላሳ ክረምት ወኮነ ብእሴ ፍጹመ ወተሰቅለ ዲበ ዕፀ መስቀል በመዋዕል ዲላጠስ ጳጉሜናዊ ፤ ሐመ ወሞተ ወተቀብረ ወተንሥአ በሣልስት ዕለት ፤ ወእምዝ በአርብዓ ዕለት አርገ በስብሐት ውስተ ሰማያት ወነበረ በየማነ አቡሁ ፡ ወካዕበ ይመጽእ በስብሐት ይኩንን ሕያዋነ ወሙታነ ወአልቦ ማኅለቅት ለመንግሥቱ ፤ ወነአምን በመንፈስ ቅዱስ እግዚእ ማኅየዊ ዘሠረጸ እምአብ ፡ ወነአምን በአሐቲ ጥምቀት ለሰርየተ ኃጢአት ወንሴፎ ትንሣኤ ሙታን ለሕይወት ዘይመጽእ ለዓለም አሜን ። ንሕነስ ነሐውር በፍኖተ ንጉሥ ጽዮሕ እማናዊ ወኢናጽንን ኢለየማን ወኢለጸጋም እምትምህርተ አበዊነ ፤ ዐሥርቱ ወክልኤቱ ሐዋርያት ፡ ወጳውሎስ ፈልፈለ ጥበብ ፤ ወሰብዓ ወክልኤቱ አርድዕት ፤ ወሰለስቱ ምእት ዐሥርቱ ወሰመንቱ ርቱዓነ ሃይማኖት ዘተጋብኡ በኒቅያ ፤ ወምእት ወሃምሳ በቅስጥንጥንያ ወክልኤቱ ምእት በኢፌሶን ፤ ከመዝ እሰብክ ወከመዝ እሚህር አነ ገላውዴዎስ ንጉሥ ዘኢትዮጵያ ወስመ መንግሥትየ አጽናፍ ሰገድ ወልደ ወናግ ሰገድ ወልደ ናዖድ ወበእንተ ምክንያተ አክብሮትነ ዕለተ ቀዳሚት ሰንበት አኮ ዘናኩብራ ከመ አይሁድ እለ ሰቀልዎ ለክርስቶስ እንዘ ይብሉ ደሙ ላዕሌነ ወላዕለ ውሉ ድነ ፤ እስመ እሙንቱስ አይሁድ ኢይቀድሁ ማየ ወኢያነድዱ እሳተ ወኢያበስሉ ጸብሐ ፡ ወኢየኅብዙ ኅብስተ ፡ ወኢይትፋለሱ እምቤት ውስተ ቤት ። ወባሕቱ ንሕነስ ናኩብራ እንዘ ናዓርግ ባቲ ቍርባነ ወንገብር ባቲ ምሳሐ በከመ አዘዙን አበዊነ ሐዋርያት በዳድስቅልያ ፤ አኮ ዘናኩብራ ከመ ሰንበተ እሉድ እንተ ይዕቲ ዕለት ሐዳስ ዘይቤ ዳዊት በእንቲ አሃ ፤ ሃቲ ዕለት እንተ ገብረ እግዚእብሔር ንትፈሣሕ ወንትሐሠይ ፤ ባቲ፤ እስመ ባቲ ተንሥአ እግዚእነ ኢየሱስ ክርስቶስ ። ወባቲ ወረደ መንፈስ ቅዱስ ላዕለ ሐዋርያት ፡ በጽርሐ ጽዮን ፤ ወባቲ ተሰብአ ውስተ ከርሠ ቅድስት ማርያም ድንግል ። በኩሉ ጊዜ ፤ ወባቲ ይመጽእ ዳግመ

ለዕሴተ ጸድቃን ወለፍዳ ኃጥአን ፤ ወበእንተ ሥርዓተ ግዝረትኒ እኮ ዘንትገዘር ከመ አይሁድ ፤ እስመ ንሕነ ነአምር ቃለ ምህሮሁ ለጳውሎስ ፈልፈለ ጥበብ ዘይቤ ተገዝሮሂ ኢይበቁዕ ፤ ወኢተገዝሮሂ ኢያሠልጥ ዘእንበለ ዳዕሙ ሐዳስ ፍጥረት ዘውእቱ አሚን በእግዚእነ ኢየሱስ ክርስቶስ ወካዕበ ይቤ ለሰብአ ቆሮንቶስ ዘሂ ነሥአ ግዝረተ ኢይንላእ ቁልፈተ ። ኩሉ መጽሐፈ ትምህርቱ ለጳውሎስ ሀለወ በኅቤነ ወይሚህረኒ በእንተ ግዝረት ወበእንተ ቁልፈት ። ወባሕቱ ግዝረትሰ ዘኮነ በኅቤነ በልማደ ሀገር ከመ ብጥሐተ ገጽ ዘኢትዮጵያ ወናግ ፡ ወከመ ስቁረተ እዝን ዘሰብአ ሕንድ ፤ ዘንተሰ ዘንገብር እኮ በዐቂበ ሕገ ኦሪት ዳዕሙ በልማደ ሰብእ ።

ወበእንተ በሊዓ ሐራውያኒ እኮ ዘንትክላዕ በዐቂበ ሕገገ ኦሪት ከመ አይሁድ ፤ ለዘኒ በልዓ ኢናስቆርሮ ወኢናረኩሶ ፤ ወለዘኒ ኢበልዓ ከመ ይብላዕ ኢናረብሮ ፤ በከመ ጸሐፊ አቡነ ጳውሎስ ለብሔረ ሮሜ እንዘ ይብል ዘኒ በልዓ ኢይመንኖ ለዘኢይበልዕ ወለኩሉሙ እግዚአብሔር ተወክሮ ። መንግሥተ እግዚአብሔርስ ኢኮነት በመብልዕ ወበመስቱ ፤ ኩሉ ንጹሕ ለንጹሕን ፤ ወእኩይሰ ለሰብእ በሊዕ ምስለ ዕቅፍት ፤ ወማቲዎስ ወንጌላዊ ይቤ አልቦ ዘይክል አርኩሶቶ ለሰብእ ዘእንበለ ዘይወፅእ እምአፋሁ ፤ ወዘሰ ውስተ ከርሥ ይበውእ ወይትገመር ጽመ ፤ ወይትገደፍ ወይትከዓጢ ፤ ወያነጽሕ ኩሉ መባልዕተ ፤ ወብሂለ ዝንቱ ቃል ነሠተ ኩሉ ሕንጻ ስሕተቶሙ ለአይሁድ እለ ተምህሩ እመጽሐፈ ኦሪት ።

ሊተሰ ሃይማኖትየ ወሃይማኖተ ካህናት ማእምራን እለ ይሚህሩ በቅእዛዝየ በዐጸደ — መንግሥትየ— ወኢይትገሐሠ እምፍኖተ ወንጌል ወእምትምህርተ አቡነ ጳውሎስ ኢለየማን ወኢለጸጋም ።

ወበመጽሐፈ ታሪክኒ ጽሑፍ ሀሎ በመጽሐፈ ዚአነ እስመ ቄስጠን ጢኖስ ንጉሥ አዘዘ በመዋዕል መንግሥቱ ለኩሉሙ እለ ተጠምቁ አይሁድ ከመ ያብልዕዎሙ ሥጋ ሐራውያ በዕለተ ትንሣኤሁ ለእግዚእነ ኢየሱስ ክርስቶስ ። ወባሕቱ በከመ አደሞ ልቡ ለሰብእ ይትሔረም እም በሊዐ ሥጋ እንስሳ። በ ዘያፈቅር ሥጋግሣ ወቦ ዘያፈቅር በሊዓ ሥጋ ጽርሆ ወቦ ዘይትሂረም እምበሊዓ ሥጋ በግዕ ፤ ወኩሉ በከመ አደሞ ልቡ ይተሉ፤ ከመዝ ውእቱ ሥምረቱ ወፈቃዱ ለሰብእ በእንተ መብልዓ ሥጋ እንስሳ አልቦ ሕግ ወአልቦ ቀኖና ውስተ መጽሐፍ ሐዳስ ፤ ኩሉ ንጹሕ ለንጹሕን ፤ ወጳውሎስኒ ይቤ ዘሰ ዘየአምን ኩሉ ለይብላዕ ።

ዘንተ ኩሉ ጽሕቁ ለጽሑፍ ከመ ታእምር ጽድቀ ሃይማኖትየ ተጽሕፈ በዐሠርቱ ወሃምስቱ ምእት በሃምሳ ወሃምስቱ ዓመት እምልደተ እግዚእነ ኢየሱስ ክርስቶስ አመ ዕሥራ ወሠሉሱ ለሰኔ በሀገረ ዳሞት ።

የኢትዮጵያ ቤተ ክርስቲያን ታሪክ ።

፻፶፫

በአብ ፡ በወልድ ፡ በመንፈስ ቅዱስ ስም በአንድ አምላክ ሃይማኖትና የአባቶቹ የእሥራኤላውያን ነገሥታት ሃይማኖት በመንግሥቱም (በረት) ግዛት ውስጥ የሚገኙ ምእመናን (የመንጋዩ) ሃይማኖት ይህ ነው። እኛ በአንድ አምላክ ፡ በአንድ ልጅ ም በኢየሱስ ክርስቶስ እናምናለን ፤ ይኸውም ቃሉ ፡ ኃይሉ ፡ ምክሩ ፡ ጥበቡ ነው። ዓለም ሳይፈጠር ከርሱ ጋር የነበረ ነው። በ ለኛው ዘመን ከመለኮታዊ መንበሩ ሳይለይ ወደኛ መጣ ፤ ከመንፈስ ቅዱስና ከቅድስት ድንግል ማርያም ሰው ሆነ። በ፴ ዓመቱ በየርዳኖስ ተጠመቀ ፡ ፍጹም (ምሉእ) ሰው ሆነ። በጳጌጤናዊው ጲላጦስ ዘመን በዕንጨት ላይ ተሰቀለ ፡ ታመመ ፡ ሞተ ፡ ተቀበረ ፡ በሦስተኛውም ዕለት ተነሣ ፤ ከዚህ በኋላ በአርባ ቀን በክብር ወደ ሰማይ ዐረገ ፡ ባባቱ ቀኝ ተቀመጠ ፡ ዳግመኛም በክብር ይመጣል ፡ በሕያዋንና በሙታን ላይ ይፈርድ ዘንድ ፡ ለመንግሥቱም ፍጻሜ የለውም ፡ ከአብ በሠረጸ ጌታ አዳኝ በሆነ በመንፈስ ቅዱስም እናምናለን። ባንዲት ጥም ቀትም እናምናለን። ሥጢአትን ለማስተከረይ ፡ ትንሣኤ ሙታንን የሙታንንም መነሣት) ተስፋ እናደርጋለን ፡ ለዘለዓለም ሕይወት ፤ አሜን። እኛስ እውነተኛ በሆነው በጥርጊያውና በዋናው መንገድ እንሔዳለን ፤ ከአባቶቻችን ትምህርት ወደ ግራም ሆነ ወደ ቀኝ እናዘነብልም ፤

ዐሥራ ሁለቱ ሐዋርያት ፡

የጥበብ ምንጭ ጳውሎስ ፡

ሰባ ሁለቱ አርድእት ፡

በኒቅያ የተሰበሱ ሦስት መቶ ዐሥራ ስምንቱ አርቶዶክሳውያን በቀስጥንጥንያ የተሰበሰቡ አንድ መቶ ሃምሳው ፡

በኤፌሶን የተሰበሰቡ ሁለት መቶው ፡ የናዖድ ልጅ የወናግ ሰገድ ልጅ በመንግሥቱ አጽናፍ ሰገድ የምባል የኢትዮጵያ ንጉሥ እኔ ገላው ዴዎስ ፡ እንዲህ እሰብካለሁ እንዲህ እስተምራለሁ። ቀዳሚት ሰንበትን የምናክብርበት ምክንያት ደሙ በእኛና በልጆቻችን ላይ ይሁንብን ብለው ክርስቶስን እንደ ሰቀሉት እንደ አይሁድ የምናክብራት አይደለም። 159 * እነዚህ አይሁድ ውሳኔ አይቀዱም ፡ እሳት አያነዱም ፡ ወጥ አይሠሩም ፡ እንጀራ አይጋግሩም ፡ ከቤት ወደቤት አይሔዱም እኛ ግን የምናክብራት ሐዋርያት በዲድስቅልያ እንዳዘዙ ቅዳሴን በመቀደስና ግብር (ማዕድ) በመሥራት ነው። (ሰንበቱ-ማግበር-ተዝካር ።) እንደ እሑድ ሰንበት አይደለም የምናክብራት ይህችውም አዲሲቱ ዕለት ናት እግዚአብሔር የሠራት ዕለት ይህች ናት ፤ እንደሰትባት ሐሜትም እናድ

159. ግብ ፡ ፩፤ ፩።

፻፶፬

የኢትዮጵያ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ታሪክ ።

ርግባት ብሎ ዳዊት ስለርሷ የተናገረላት ። 160 * በዚች ዕለት ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ተነሥቶባታልና ፡ በዚችው ዕለት መንፈስ ቅዱስ በጽርሐ ጽዮን ሲከዋርያት ወርዶአልና ፡ በዚች ዕለት ሁል ጊዜ ድንግል በሆነች በቅድስት ድንግል ማርያም ማግዘን ሰው ሆኗልና ፤ በዚች ዕለት ዳግመኛ ይመጣል ፡ ለጸድቃን ሽልማት ለኃጥአን ውርደት (ዕዳ) ።

ስለ ሥርዓት ግዝረትም እንደ አይሁድ የምንዝር አይደለንም የጥበብ ምንጭ የጳውሎስን ትምህርት እናውቃለንና ። «መንዝር አይጠቅምም ፡ አለመንዝርም ግዳጅ አይደለም ። አዲስ ፍጥረት ነው እንጂ ይኸውም በጌታችን በኢየሱስ ክርስቶስ ማመን ነው። 161 * ዳግመኛም ለቆሮንቶስ ሰዎች «የተዝረ ቁልፈትን አይሻ» አለ ። 162 * የጳውሎስ የትምህርቱ መጽሐፍ ሁሉ በኛ ዘንድ አለ ። ስለ ግዝረትና ስለቁልፈት ያስተምረናል ። ነገር ግን በኛ ዘንድ ያለው ግዝረት እንደ ኢትዮጵያና እንደ ኖባ የፊት መተልተል እንደ ህንድ ሰዎች የጀሮ መነደል ያለ የእገር ልማድ ነው። ይህን የምናደርገው በአራት ሕግ አይደለም ። በሰው ልማድ ነው እንጅ ።

አማማንም ስለ መብላት ፡ ከመብላት የተከለከለ ነው እንደ አይሁድ የአራትን ሕግ ለመጠበቅ ብለን አይደለም ። የሚበላውንም እንጸየፈውም አናረክሰውም ፤ የማይበላውንም ብላ ብለን አናስገድደውም ፡ አባታችን ጳውሎስ ለሮም እንደ ጻፈው-«የሚበላ የማይበላን ፡ አይንቀፈው(አይናቀው) እግዚአብሔር ሁሉንም ተቀብሏቸዋልና የእግዚአብሔር መንግሥት በመብልና በመጠጥ አይደለችም ። ለንጹሕን ሁሉ ንጹሕ ነው ፡ ለሰው ክፉው ከጥርጣሬ ጋር መብላት ነው። 163 * ወንጌላዊ ማቴዎስም «ክፉ ከሚወጣው በቀር ሰውን የሚያረክሰው የለም ፤ ወደ ሆድ የሚገባ ጥቂት ቆይቶ ይወድቃል ፡ ይፈሳል ፡ ምግቦችን ሁሉ ያነጻል» አለ ። 164 * ይህ አባባሉ ከአራት መጽሐፍ የተማሩ የአይሁድን የስሕተት ሕንጻ ሁሉ አፈረሰው ። የኔና በግዛቱ ውስጥ ያሉ በትእዛዜ የሚያስተምሩ ዐዋቂዎች ካህናት ሃይማኖት ይህ ነው። ከወንጌል መንገድ ፡ ከጳውሎስም ትምህርት ወደ ቀኝና ወደ ግራ አይሁድም ። በኛም የታሪክ መጽሐፋችን ንጉሥ ቄስጦንጢኖስ በግዛት ዘመኑ የተጠመቁትን አይሁድ ሁሉ የጌታችን የኢየሱስ ክርስቶስ ትንሣኤ ዕለት ያማማ ሥጋ እንዲያበሏቸው አዘዘ የሚል ጽሑፍ አለ ።

160. መዝ. ፩፻፲፮ ፡ ፳፩ ፤

161. ገላ. ፩ ፡ ፮—፲፩ ፤

162. ቀዳ. ቀሮ ፡ ፮ ፡ ፲፭ ፤

163. ሮሜ. ፲፩ ፡ ፫ ፡ ፲፮ ፤ ቴዎ ፡ ፩ ፡ ፲፩ ፤ ቀዳ ፡ ቀሮ ፡ ፳ ፡ ፲፫ ፤

164. ማቴ. ፲፩ ፡ ፲፩—፲፮ ፤ ማር ፡ ፮ ፡ ፲፭ ፤

የኢትዮጵያ ቤተ ክርስቲያን ታሪክ

፲፱፭

ነገር ግን ሰው በልቡ ደስ እንዳለው የእንስሳትን ሥጋ ከመብላት ይወሰናል፡- የአማ ሥጋ የሚወድ አለ ፤ የዶሮ ሥጋ መብላት የሚወድ አለ ። የበግ ሥጋ ከመብላት የሚወስን አለ ። ሁሉ ለልቡ ደስ ያለውን ይክተላል ። የሰው ውዴታውና ፈቃዱ እንደዚህ ነው ። ስለ እንስሳት ሥጋ መብል በአዲሲቱ መጽሐፍ ውስጥ (አዲስ ኪዳን) ሕግም ቀናናም የለም ። ለንጹሐን ሁሉ ንጹሕ ነው ። ጳውሎስም ፡-«የሚያምን ሁሉን ይብላል» አለ 165* የሃይማኖቱን እውነት ታውቅ ዘንድ ይህን ሁሉ ለመጻፍ ተጋሁ ። ዳዎት በሚባል አገር በሰፊ ጽፎት ፲፭፻፶፭ ዓ/ም ተጻፈ።

ከዚያም ወዲህ ወደ ኢትዮጵያ የሚመጡ የሮማ ካቶሊክ ቤተ ክርስቲያን መልእክተኞች በጽሑፋቸው የሚያስፍሩዋቸው አስተያየቶች ሁሉ ምርቅና ፍትህ የሆኑ ናቸው ። ማለትም ባንድ ፊት ስለ ኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን ታሪክ እስከሰው ለመጻፍ የሰነዙ ይመስሉና በዚያው ውስጥ ደግሞ ቤተ ክርስቲያኒቱ የምትዋረድበትንና የምትጋለጥበትን ፡ ማንኛውንም ሁሉ እንደመሰላቸው በመተርጎም ለእንባቢ ያቀርባሉ ። በእኛም በኩል የቤተ ክርስቲያኖችን ሊቃውንት በህብት እጥረት ምክንያት እንደነሱ በማሳተም ባያሳትሙትም ፡ ባልሞት ባይ ተጋዳይነት በቅኔያቸውም ሆነ በጽሑፋቸው መልስ ሲሰጡበት ኑረዋል ፤ የሮማ ካቶሊክ ቤተ ክርስቲያን ፡-(ወኪሆርኩ ኀበ ተሰምየ ክርስቶስ ከመ አይሕንጽ ዲበ መሠረተ ባዕድ ፤ » የክርስቶስ ስም ወደ ተጠራበት አልሐድሁም ፤ በሌላ መሠረት ላይ እንዳላንጽ 166* ያለውን የቅዱስ ጳውሎስን አርአያነት ረስታ በጎችን ከአረኞቻቸው ስትነጣጥል ኑራለች ።

አሁን በኢትዮጵያ ከሚገኙት የሮማ ካቶሊክ ቤተ ክርስቲያን ተከታዮች ብዙዎቹ በኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን የተጠመቁ ናቸው ። ይህ ሁሉ ተጽዕኖና ግፊት ቢኖርም ፡ ከቅርብ ጊዜ ወዲህ ባንዳንድ ስብሰባዎች የኢትዮጵያና የሮማ ቤተ ክርስቲያኖች ተወካዮች መገናኘት ጀምረዋል ፤ ለወደፊትም ቢሆን በሮማ ካቶሊክ ቤተ ክርስቲያን ውስጥ ለሚገኙ ኢትዮጵያውያን ወንድሞቻችን የምናሳስበው በሃይማኖት ስም እኛን ለመከፋፈል የዘመቱብንን የፈረንጆች አስተሳሰብ እንዲያስወግዱና እንዲት ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያናቸውን እንዳይረሷት ነው ። ስለ ሮማ ካቶሊክ ቤተ ክርስቲያን በመጠኑ ይህ ነው ።

165. ሮሜ. ፲፫ ፡ ፳፻ ፡ ፳፻ ፤

166. ሮሜ. ፲፭ ፡ ፩ ፡

ከፍትሐ ነገሥት የተወሰደ

በስሙ ፡ አብ ፡ ወመልደ፡ ወመገፈሰ ፡
ቅዱስ ፡ ጽዮ ፡ እምላክ ፡ ክፍል ፡ ዓግ
ማዊ ፡ በእንተ ፡ ምግባራት ፡ እንተ ፡
ይሄደንበት ፡ ባቲ ፡ ወእንተ ፡ ይፈልጥዋ ፡
ወእንተ ፡ ይከልኡ ፡ ኪያን ፡ ወበእንተ ፡
ማገደር ፡ ወኖሁ ፡ እቅደምን ፡ ፈሊጠ ፡
አናቅዷሁ ፡ በክፍል ፡ ቀዳማዊ ።

በእብ ፡ በወልደ፡ በመገፈሰ ፡ ቅዱስ ፡
ስም ፡ አንድ ፡ እምላክ ፡ ሁሉተኛ
ክፍል ፡ ስለ ፡ ምግባራት ፡ ለደተው ፡
በለሚያስተዳድሩባትና ፡ እርሷንም ፡
በለሚከለክሉባት ፡ በለበትም አሠራር ፡
ይናገራል ፡ እነዚያ ፡ አንቀጽኝን ፡ በመ
ጀመሪያው ፡ ክፍል ፡ ለደተን ፡ ተናግ
ረናል ።

አንቀጽ ፡ ሸወድቲ ።

በእንተ ፡ መብልሰ ፡ ወአልባሰ ፡ ወማገደር ፡
ወተግባረ ፡ እድ ፡ ዘይደሉ ፡ ለመግባወያን ።

ጽጂ መመብልሰ ፡ በውስተ ፡ ሕግ ፡ መግባወት ፡
አልባ ፡ ወስተኩት ፡ ሕርመት ፡ ዘእንበለ ፡ ዘክ
ልሉ ፡ ሕዋርያት ፡ እምእሁ ፡ በመጽሐፈ ፡ አብ
ረክሲስ ፡ ወበቀጥናህሙ ፡ በብሄሉትሙ ፡ ናሁ ፡
ወምረ ፡ መገፈሰ ፡ ቅዱስ ፡ ወመመደን ፡ ንሕ
ነኒ ፡ ነበባ ፡ ከሙ ፡ ለኖንብር ፡ ላዕሊከሙ ፡
ደረ ፡ ከቡዳ ፡ ዘይፈደፍድ ፡ ዘእንበለ ፡ ዝንሁ ፡
ዘተነድት ፡ ኪያሁ ፡ በግብር ፡ ወመእት ፡ ከሙ ፡
ትርነቱ ፡ እምበሊዕ ፡ ደም ፡ ወሕንቅ ፡ ወመሥ
ዋዕት ፡ ጣዖት ፡ ወብላዕ ፡ አርዋ ።

ጽጂ ወለእሉዊ ፡ የሕርምም ፡ በእንተ ፡ ዘሀሉ ፡
ወስተኩት ፡ እምሕማም ፡ ነፍሳዊ ፡ እስሙ ፡
ተሰናደዎ ፡ ምስለ ፡ መምለኪያን ፡ ጣዖት ፡ በበ
ሊዕ ፡ ዘይዘብሕዎ ፡ ለእማልከት ፡ ይከውን ፡
ዘይባተርሙ ፡ በእምልከተሙ ፡ ወይሰሕብ ፡
ዝንቱ ፡ ንበ ፡ አምልኮ ፡ ጣዖት ፡ ወበእንተ ፡
ዘሀሉ ፡ ወስተኩት ፡ እምሕማም ፡ ሥጋዊ ፡ ወንፋ
ሳዊ ፡ እስሙ ፡ ያእት ፡ ታማሽን ፡ ተሰሕት ፡
ሥጋ ፡ ግሰና ፡ ዘይበደሕ ፡ ንበ ፡ መስና ፡ ናየ
ረት ፡ ወንዲ ፡ ትወስድ ፡ ንበ ፡ በገላ ፡ አባል ።

ጽጂ ወአኮ ፡ ዘእሕረምዋ ፡ እስሙ ፡ ርክሰት ፡ ያእት ፡
በፍጥረት ፡ እስሙ ፡ እምፍጥረት ፡ እግዚአብ
ሐር ፡ ያእት ፡ ወናሁ ፡ ተጽሕፈ ፡ ለኛ ፡ ዘውስተ
አራት ፡ ዘይብል ፡ “ወርእዩ ፡ እግዚአብሐር ፡

አንቀጽ ፡ ሸደ ።

ስለ ፡ መብልሰ ፡ ስለ ፡ ልብሰ ፡ ስለ ፡ ቤትም ፡
ለክርክርያቶች ፡ በለሚገባው ፡ የእድ ፡ ሥራ ።

ጽጂ ሐዋርያት ፡ በግብር ፡ ሐዋርያትና ፡ በሲኖዶላ
ቸው ፡ በግድ ፡ ከምትተጠት ፡ ከዚህ ፡ በቀር ፡
የበለጠ ፡ ከባድ ፡ ዝክም ፡ በላዮችሁ ፡ እንላና
ናር ፡ እነዚያ ፡ መገፈሰ ፡ ቅዱስ ፡ ፈቅዷል ፡
እኛም ፡ ደግሞ ፡ ፈቀድን ፡ ብለው ፡ ከክለክሉት ፡
በቀር ፡ በክርስቶስ ፡ ሕግ ፡ የሚከለክል ፡ መብል
ደላም ፡ (የሐዋ ፡ ፲፭ ፡ ፳፮ ፡ ፳፱) ፡ ይኸውም ፡
ደምን ፡ ታንቶ ፡ የሞተውን ፡ ለጣዖት ፡ የተሠ
ዋውን ፡ እውሬ ፡ የነበረውን ፡ ከመብላት ፡ ትከ
ለክሉ ፡ ዘንድ ፡ ነው ።

ጽጂ እኒህንም ፡ የሚከለክላቸው ፡ በመስጠቸው ፡
ነፍሱን ፡ (ሰውነትን) ፡ የሚጎዱ ፡ ሕግም ፡ ሰላል ፡
ነው ፡ ለጣዖት ፡ የተሠዋውን ፡ በመብላት ፡
ጣዖትን ፡ ከሚያመልኩ ፡ ጋር ፡ አንድ ፡ መሆን ፡
በእምልከተቸው ፡ አንድ ፡ የሚያደርጋቸው ፡
ይኮናልና ፡ ይህም ፡ ጣዖትን ፡ ወደ ፡ ጣምለክ ፡
ይሰበዋል ፡ ነፍሱንም ፡ ሥጋንም ፡ የሚጎዱ ፡
ሕግም ፡ በውስጡ ፡ ሰላል ፡ ነው ፡ ይህች ፡ መፈ
ጠርን ፡ ወደማጥፋት ፡ በሚያደርስ ፡ ጥፋት ፡
የሥጋን ፡ ባሕርያት ፡ ስምምነት ፡ ታጠፋላችና ፡
ዳግመኛም ፡ አካልን ፡ ወደማጥፋል ፡ ታደርሳ
ለች ።

ጽጂ በተፈጥሮዋ ፡ የረከሰች ፡ ናት ፡ ብለው ፡ የክለክ
ሷት ፡ እያደለም ፡ እግዚአብሐር ፡ ከፈራረሰው ፡
ፍጥረት ፡ መን ፡ ናትና ፡ እግዚአብሐር ፡ የፈ
ጠረው ፡ ፍጥረት ፡ ሁሉ ፡ መልካም ፡ እንደሆነ ፡

— ጸጂ —

አንቀጽ ፡ ሸደ ።

ከሉ ፡ ዘፈጠረ ፡ ከሙ ፡ ወናይ ፡ ወአቲ” ።
ወበመንጌልኒ ፡ ይቤ ፡ እግዚእን ፡ አኮ ፡ ከሉ ፡
ዘይበውእ ፡ ውስተ ፡ እፈ ፡ ሰብእ ፡ ዘይክል ፡
አርኮሶቶ ፡ ወእፈ ፡ ወርቅኒ ፡ ይቤ ፡ በእንተ ፡
ዝንቱ ፡ አስሙ ፡ እግዚአብሐር ፡ አብጠለ ፡ በዝ
ንቱ ፡ ቃል ፡ መብዛታ ፡ ለትእዛዝ ፡ አራት ።

ጽጂ ወደጽንዕ ፡ ዘንተ ፡ ምክረ ፡ ዘተንግረ ፡ በእብረክ
ሊስ ፡ ወውእት ፡ ቃል ፡ ሉቃስ ፡ ወንጌላዊ ፡
ዘይቤ ፡ ወወርቅ ፡ ሕገሮስ ፡ መልዕልተ ፡ ናሕስ ፡
ጊዜ ፡ ሄኮ ፡ ሰዓት ፡ ከሙ ፡ ይጸለ ፡ ወንዋ ፡ ርኅበ ፡
ወይፈቅድ ፡ ይብላሉ ፡ ወእንዘ ፡ ያስተዳልው ፡
ሎት ፡ መእኦ ፡ ድታስ ፡ ላዕሊሁ ፡ ወርእዩ ፡
ሰማዩ ፡ ርኅወ ፡ ወናሁ ፡ ሞጣሕት ፡ ዘእኩዝ ፡
በቂቱ ፡ ጽንፈሁ ፡ እምሳለ ፡ ልብስ ፡ በዚያ ፡
እንዘ ፡ ይወርድ ፡ ሊሰ ፡ ምድር ፡ መሀሉ ፡ ውስ
ቀቱ ፡ ከሉ ፡ እንበላ ፡ ዘቂቱ ፡ እንረሁ ፡ ወተሉ ፡
ዘይትሐወስ ፡ ውስተ ፡ ምድር ፡ ወክዕዎፈ ፡
ሰማዩ ፡ ወመጽእ ፡ ቃል ፡ ነዚሁ ፡ ዘያብል ፡
ተንሥኦ ፡ አ ፡ ሕግሮስ ፡ ሕርድ ፡ ወብላዕ ፡ ወይ
ቤሉ ፡ ሕግሮስ ፡ ሐስ ፡ ሊተ ፡ እግዚእዩ ፡ እስበ ፡
ኢበላሳት ፡ እን ፡ ግመራ ፡ ርክሱ ፡ ወእያንበ ፡
ወዳግሙ ፡ እውያ ፡ ወይቤሉ ፡ “እግዚአብሐር ፡
እንደሐ ፡ እታስተራሕሱ ፡ አንተ ፡ ወኮን ፡
ዘንቱ ፡ ቃል ፡ ይተ ፡ ጊዜያት” ።

ጽጂ ወትዲሳንኒ ፡ መምህራን ፡ አፈ ፡ ወርቅ ፡ ወክል
አኒሁ ፡ አበው ፡ ለበሙ ፡ እምዘንቱ ፡ ከሙ ፡
መፍትሄ ፡ ኮን ፡ በቱ ፡ ይተ ፡ ምግባራት ፡ ጽፉ ፡
እምዚሙ ፡ ዘበክእ ፡ ወውእት ፡ ከሙ ፡ አኒ
ሐሊ ፡ እምደብዚ ፡ ከሙ ፡ አሕዛብ ፡ አለ ፡ አኒ
ምት ፡ ዓፄዚሙ ፡ ርክሳን ፡ እሙንቱ ፡ በኢይደ
ልምሙ ፡ ለምእመናን ፡ ተራኅዘ ፡ ምስሊሆሙ ፡
በከሙ ፡ አበዘ ፡ ፍትሐ ፡ ብሊት ፡ ወክልእኒ ፡
ክሙት ፡ ወእት ፡ ከሙ ፡ ንሐሊ ፡ ከሙ ፡ የራሙ
እንበላት ፡ ንዲሕን ፡ እሙንቱ ፡ ወኢንትብላኒ ፡
እምተሊሰዩ ፡ ዘይደሉ ፡ እምልክዩ ፡ መብደዕ ፡
ወሲላይኒ ፡ ይሙ ፡ ሀሉ ፡ ዘእንበለ ፡ በሊዕ ፡
ደም ፡ ወሕንት ፡ መመሥዋዕት ፡ ጣዖት ፡ ወብ
ላዕ ፡ አርዋ ።

ጽጂ ወብመሕ ፡ ሰን ፡ ከሙ ፡ ኢንትክላ ፡ እምን ፡

ስለ ፡ መብልሰ ፡ ልብሰ ፡ ስለቤትም ።

አዩ ፡ የሚል ፡ እንደ ፡ በእራት ፡ ተጽፏልና ።
(ዘፍ ፡ ፩ ፡ ፳፮) ። በመንጌልም ፡ ወደሰው ፡ እና ፡
የሚገባ ፡ ሁሉ ፡ ሊያረክሰው ፡ የሚችል ፡ አይ
ደለም ፡ ብሎ ፡ ጌታችን ፡ ተናግሮአል ። (ማቴ ፡
፻ ፡ ፲፮) ። አፈ ፡ ወርቅም ፡ ስለዚህ ፡ ነገር ፡ እግዚ
አብሐር ፡ በዚህ ፡ ቃል ፡ ከአራት ፡ ትእዛዝ ፡ ብዙ
ዉን ፡ አሳለፈ ፡ ብሏል ።

ጽጂ ይህንንም ፡ ቃል ፡ በግብር ፡ ሐዋርያት ፡ የተነገ
ረው ፡ ያጸናዋል ። ይኸውም ፡ ወንጌላዊ ፡ ሉቃስ
እንዲህ ፡ ብሎ ፡ የተናገረው ፡ ንው ፡ ስድስት ፡
ሰዓት ፡ ሲሆን ፡ ሕግሮስ ፡ ሊጸልይ ፡ ከሰዓት ፡
ላይ ፡ ወጣ ፡ ያንጊዜ ፡ ተርቦ ፡ ሊበላ ፡ ሻቶ ፡
ነበር ፡ ምግቡንም ፡ እስኪያዘጋጃለት ፡ ድረስ ፡
እንቅልፍ ፡ መጣበት ፡ ሰማይ ፡ ተብሎት ፡ አዩ ።
በተላቅ ፡ ልብስ ፡ እምሳል ፡ በአራቱ ፡ ማዕዘን ፡
የተያዘ ፡ መሥሪኝ ፡ ወደምድር ፡ ሲወርድ ፡ አዩ ።
በውስጡ ፡ አራት ፡ እግር ፡ ያለው ፡ እንበላ ፡
በምድር ፡ የሚንቀሳቀሰም ፡ ሁሉ ፡ የሰማይ ፡
ወርቅም ፡ አሉ ። ሕግሮስ ፡ በዩ ፡ ተነሥ ፡ እረ
ድና ፡ ብላ ፡ የሚል ፡ ቃል ፡ ወደርሰ ፡ መጣ ።
ሕግሮስም ፡ ጌታዬ ፡ በዩ ፡ እእ ፡ ንዱሕ ፡ ያል
የን ፡ የረከሰ ፡ ምግባ ፡ ከቶ ፡ በልኛ ፡ አላውቅ
ምና ፡ ልበላ ፡ አይገባኝም ፡ አለው ። ዳግመኛም ፡
ወርቅ ፡ እግዚአብሐር ፡ ያንዳውን ፡ እንተ ፡ አታ
ርክሰው ፡ አለው ። ይህም ፡ ቃል ፡ ሦስት ፡ ጊዜ ፡
የን ። (የሐዋ ፡ ፲ ፡ ፱ ፡ ፻፪) ።

ጽጂ ትዲሳን ፡ መምህራን ፡ አፈ ፡ ወርቅ ፡ ለሌሎችም
አባቶች ፡ ከዚህ ፡ የተነሣ ፡ የሚያስፈልጉ ፡
ሁለት ፡ ነገሮች ፡ እንዳለብን ፡ ተረድ ። ከእነር
ሱም ፡ አንዱ ፡ ሰወር ፡ ነው ፡ ይኸውም ፡ ጥና ፡
ያላመኑ ፡ አሕዛብ ፡ በአራት ፡ ሕግ ፡ እንደታዘ
ዘው ፡ ምእመናን ፡ ሊገናኙዋቸው ፡ የማይጣ
ቸው ፡ ርክሳን ፡ እንደሆኑ ፡ ከዚረ ፡ ጀምሮ ፡ እን
ዳናሰብ ፡ ንው ። (ዘሌዋ ፡ ፻፭ ፡ ፩ ፡ ወ ፡ ፳፭ ፡ ፳፮)
፻፺ ። ሁለተኛው ፡ ግን ፡ ግልጽ ፡ ነው ። ይኸ
ውም ፡ እእምዮ ፡ መብደዕ ፡ ያለን ፡ ክመጣናችን ፡
የተነሣ ፡ እንበላት ፡ ሁሉ ፡ ንዱሕን ፡ እንዳይኑ ፡
በውስጥ ፡ የሚገባውን ፡ ከመመጣብ ፡ እንዳንከ
ለክል ፡ ነው ። ይህም ፡ ታንቶ ፡ የሞተውን ፡ ለጣ
ዖት ፡ የተመዋውን ፡ ከእውሬ ፡ የተረፈውን ፡
ከመብላት ፡ ዘቀር ፡ ምግባሪነት ፡ እንርሱ ፡ አላ
ቸው ።

ጽጂ እእምዮን ፡ ወደማጥፋት ፡ ባሕርያን ፡ ወደማጥ
ወጽ ፡ አካልን ፡ ወደማጥፋል ፡ የሚያደርስ

አንተ፡ ጸጂ፡

እግዚአብሔር፡ ሆኖ፡ ውላቱ፡ ወአልቦ፡ ውላቱ፡ ምንት፡ ምን፡ ሰበ፡ ተመነፍጦ፡ በእኩቱ፡ ወቡሉ፡ ይቅደሰ፡ በቃለ፡ እግዚአብሔር፡ ወበእሱት፡

ጸጂ፤ በሰ፡ ያወደክ፡ ወአብርሃን፡ ተሰሰ፡ ወኢልስ ቆሎ፡ ምንተኒ፡ እምነ፡ መባልዕት፡ ነተሎ፡ ዘእንበለ፡ ዳእሙ፡ ዘየሐርም፡ ባሕቲቶሙ፡ በእንተ፡ እግዚአብሔር፡ ወይደልዎሙ፡ ለመኒሐውያን፡ ወሰካህናት፡ አለ፡ እምውስቲቶሙ፡ ወፈጅ፡ ደሰ፡ ለመነኩሳት፡ ዘመ፡ ኢይጼመዱ፡ ለነንቱ፡ ለብዝሃ፡ ጾታ፡ መባልዕት፡ ዘዘዘለሁ፡ ወኢት፡ ምዕት፡ ዘመሰሙ፡ ወሂናሁ፡ ወልምላጌሁ፡ ወገብና፡ ዘደራገ፡ አለ፡ ይሄለብ፡ ለብቀሩት፡ በዘይቀውም፡ ሥጋ፡ ጎዳጠ፡ መዋዕለ፡ ወዘተረከበ፡ ለብዙሃን፡ በመካናተ፡ መዘመናተሆሙ፡ ወእግዚእነሂ፡ ይብ፡ ምንት፡ ተደልዎ፡ ወእስተሐም፡ በግዛር፡ ብዙን፡ በገንቱ፡ ዓለም፡ ወዘደት፡ ለቀድሰ፡ ጎበሁ፡ ጎዳጦ፡ ውላቱ፡ ወጽዱ፡ ውላቱ፡ ወሐዋርያውኒ፡ ተለም፡ ወይቤ፡ አከሰን፡ እምነሙ፡ ረከብኑ፡ ሲባላን፡ ወዓራዘን፡ ወእግዚእነሂ፡ ካሰበ፡ ይቤ፡ ተዓቀቡ፡ እምአጋብ፡ ወሰካር፡ ወወሀበ፡ ብላዓን፡ ለርኑባን፡ ወለዕሙእን፡ በእንተ፡ ጽድቅ፡ ወረለዩ፡ እኒቶሙ፡ መንግሥተ፡ ሰማያት፡

ጸጂ፤ መበእንተ፡ አልባሰኒ፡ ነሁ፡ ተነገረ፡ በእንቲ እሆሙ፡ በበጎዬ፡ ዘይከውን፡ እምኒሆሙ፡ ወከለእ፡ እምተጠንት፡ ዘይመረግውም፡ በጎብራት፡ ዘገለፉ፡ በሙ፡ ወከሙ፡ ይኩን፡ ለመልእክተ፡ ቤተ፡ መቅደስ፡ ልብስ፡ ዐዓዳ፡ ድልሙ፡ ወከመሂ፡ ኢይልበባ፡ አንስት፡ አልባሰ፡ እይው፡ ወእይውኒ፡ አልባሰ፡ አንስት፡ ወአይደዩ፡ እይው፡ ሕልቀታተ፡ ውስተ፡ አጎብዓሆሙ፡ ወእኢንስት፡ ዘመ፡ ኢይልበላ፡ ወርቀ፡ ዘተገብረ፡ በልብስ፡ ዘደስተጌነሕ፡

በለ፡ መባልና፡ ልብስ፡ ለልባንም፡

ነህ፡ ጽድቅ፡ ለሚያውቁ፡ ሰዎች፡ ለጥቅምና፡ ለምስጋና፡ እግዚአብሔር፡ የፈጠራቸውን፡ ምግቦች፡ እየተዘ፡ ከፉ፡ ንብርኑ፡ ይናገራሉ፡ እግዚአብሔር፡ የፈጠረው፡ ጥጥረት፡ ሁሉ፡ በምስጋና፡ ከተመገቡት፡ ርከባት፡ የሌለበት፡ ገጸሕ፡ ንወፍ፡ ዐሰሮም፡ በእግዚአብሔር፡ ቃልና፡ በጸሎት፡ ይተደላል፡ (አፄ፡ ጢሞ፡ ፪፡ ፫-፳)።

ጸጂ፤ በሰ፡ ያደፈረ፡ ብድር፡ ለእግዚአብሔር፡ ብለው፡ ከሚከለክሉት፡ በቀር፡ ቁሱ፡ ኢሊስቆላሉ፡ ከመባልዕት፡ ወገን፡ ሁሉ፡ ማንኛውንም፡ መብል፡ ርከብ፡ ንው፡ አይበል፡ ከእነርሱ፡ ወገን፡ ለሚሆኑ፡ ለምእመናንና፡ ለካህናት፡ ይልቁንም፡ ለመነኩሳት፡ ዓይነቱ፡ ልዩ፡ ልዩ፡ ለሚሆን፡ ብዙ፡ ምግብ፡ ተገንጦች፡ እንዳይሆኑ፡ ይገባቸዋል፡ በጣሶሙ፡ በመዓዛው፡ በአለሳሉ፡ በሚያስት፡ መልኩ፡ እንዳይደሰቱ፡ መሆን፡ ይገባቸዋል፡ ሥጋ፡ ለጥቂት፡ ሕራት፡ ይቆም፡ ዘንድ፡ ለሚበቃ፡ ያህል፡ ይመገቡ፡ እንጂ፡ ለብዙዎች፡ ሰዎች፡ በዘመናቸውና፡ በቦታቸው፡ የተገኘውን፡ ይመገቡ፡ እንጂ፡ ጌታችንም፡ እንዲሁ፡ ብሏል፡ በዚህ፡ ዓለም፡ ለብዙሥራ፡ መዘጋጀትና፡ መሠላንቅ፡ ምንድን፡ ነው፡ ለእነርሱ፡ የሚያሳው፡ ጥቂት፡ ነው፡ ያውም፡ እንድ፡ ንው፡ አለ፡ (ማቴ፡ ፲፮፡ ፳፮፡ ሉቃ፡ ፲፡ ፱፡ ፳፻)፡ ሐዋርያውም፡ ምግባችንንና፡ ልብሳችንን፡ ካገኘን፡ ይብቃናል፡ በማለቱ፡ መሰለው፡ (ጳውጦ፡ ፳፡ ፳)፡ ዳግመኛም፡ ጌታችን፡ ከሰከርና፡ ከጥጋብ፡ ተጠበቀ፡ አለ፡ (ሉቃ፡ ፮፡ ፳፭፡ ፱፡ ፳፡ ፳፻)፡ ስለጽድቅ፡ ብለው፡ ለሚረቡና፡ ለሚጠሙ፡ ብሔሮች፡ ሰጠ፡ ዋጋቸውንም፡ መንግሥተ፡ ሰማያትን፡ አደረገ፡ (ማቴ፡ ፩፡ ፮፡ ሉቃ፡ ፮፡ ፳፻)።

ጸጂ፤ ስለልብሰችም፡ በያይነቱ፡ እነሆ፡ ተነገረ፡ በቀለም፡ ያስጌዉቸውን፡ ልብሶች፡ ከመልልበስ፡ ከለክለ፡ ለቤተ፡ መቅደስ፡ ማገልገያ፡ ነድ፡ ልብስ፡ ያሆነ፡ ዘንድ፡ ይገባል፡ ሌቶች፡ የወንዶችን፡ ልብስ፡ ወንዶችም፡ የሴቶችን፡ ልብስ፡ እንዳይለብሱ፡ ወንዶች፡ በጣቶቻቸው፡ የምንዝር፡ ጌታ፡ ቀለበት፡ እንዳያደርጉ፡ ሌቶችም፡ ከወርቅ፡ የተሠራ፡ የሚያስመካ፡ ወርቅ፡ ዘዞ፡ ግምጃ፡ እንዳይለብሱ፡ ከለክለ፡

ከፍተኛ ነገሥት የተወሰደ

አንቀጽ ፡ ማወቅ፡

በአንተ ፡ ዘይደሉ ፡ ተናግሮት ፡ በዘንቱ ፡ መጽሐፍ ፡ እምብላይ ፡ ወሐዲስ ፡ ካልእ ፡ እምዘተነግረ ፡ ውስተ ፡ አንቀጽ ፡ በበገዱ ፡

ጸሐፊዬ ወሰደ ፡ ከነ ፡ ብሉሊ ፡ ፍጡረ ፡ በነፍስ ፡ ወሥጋ ፡ ደለው ፡ ከሙ ፡ ይሥርዑ ፡ ሎቱ ፡ ይተ ፡ ሕገጋቱ ፡ ቀዳማዊ ፡ ከሙ ፡ ይህን ፡ ለአፈጽሞተ ፡ ምግባራቱ ፡ እለ ፡ በከሙት ፡ እንተ ፡ ሀልወት ፡ በአባላቱ ፡ ዘለፍኦ ፡ ወካልእኒ ፡ ሕግ ፡ ለአፈጽሞተ ፡ ምግባራቱ ፡ ዘውስጥ ፡ እንተ ፡ ሀለዋ ፡ በሕሊናሁ ፡ ወገይላቱ ፡ ወርክ በታላቱ ፡ ዘውስጥ ፡

ጸሐፊዬ ወተዳማዊ ፡ ሕግ ፡ ያቀውም ፡ በሥርዓተ ፡ ሕግ ፡ ቀዳማዊ ፡ ዘውዲቱ ፡ ሕግ ፡ ርትዕ ፡ ይትወወት ፡ እራት ፡ ወተሠራው ፡ በውስጡ ፡ ነፃነኦ ያት ፡ ሥጋውያት ፡ ዘያስተርእዩ ፡ በአንተ ፡ ምግባራት ፡ ሥጋውያት ፡ ዘዘሙ ፡ ይይሉ ፡ ፍትሕ ፡ በገዘ ፡ ፈቃዱት ፡ ዘከሙ ፡ ተቲል ፡ ቀታሊ ፡ ውተፈድሩ ፡ ዕዳ ፡ እምነ ፡ ሰራቂ ፡ ወዘጠጠ ፡ ዐማዊ ፡ ወዘተነግረ ፡ በእንቲአሁ ፡ ካልእ ፡ እምዘንቱ ፡ ወተሉ ፡ ዘተነግረ ፡ በውስጡ ፡ ከሙ ፡ ያበጸሕነበ ፡ ዝንቱ ፡ ወከሙ ፡ ይወጡዱ ፡ ቡቱ ፡ በምግባር ፡ ሥመንፈሳዊ ፡ ከሙ ፡ ሙሴ ፡ ወኢልያስ ፡ ትሩፋት ፡ ምግባር ፡

ጸሐፊዬ ወዳግማዊሰ ፡ መንፈሳዊ ፡ ውሕቱ ፡ ቀደም ፡ በሕግ ፡ ደጋፊዊ ፡ ወወዲቱ ፡ ሕግ ፡ ፍጽሟ ፡ ውተሠርዐ ፡ በውስጡ ፡ ሕግ ፡ ልቡናዊ ፡ በአንተ ፡ ምግባራት ፡ ዘውስጥ ፡ ዘይሥጽ ፡ ቡቱ ፡ ነፍሱ ፡ ሰብእ ፡ በውስተ ፡ ነፍሱ ፡ ማእከሉ ፡ ወማእከሉ ፡ ፈጣሪ ፡ በሥምረተ ፡ ርእሱ ፡ በከሙ ፡ ተከልኦ ፡ እመዓት ፡ ወእምነጽፎ ፡ በፍትወት ፡ ወእፍትሮት ፡ ዐር ፡ ወወርዶ ፡ ለበክበስ ፡ ውተሀ

አንቀጽ ፡ ማፈ ፡

በአንቀጽ ፡ ውስጥ ፡ በየወገኑ ፡ ከተነገረው ፡ ሌላ ከብሉይና ፡ ከሐዲስ ፡ መጥቶ ፡ በዚህ ፡ መጽሐፍ ሊናገሩት ፡ ስለሚገባው ፡ ይናገራል ፡

ጸሐፊዬ ሰው ፡ ከነፍሱና ፡ ከሥጋ ፡ የተፈጠረ ፡ እንደ ፡ መሆኑ ፡ ሁለት ፡ ሕጎች ፡ ሊሠሩሉት ፡ ተገባ ፡ መጀመሪያው ፡ በሕዋሳተ ፡ እፍኦ ፡ ያለች ፡ በግልጽ ፡ የሚሠሩ ፡ ሥራዎችን ፡ ለግስፈጽም ፡ ይሆን ፡ ዘንድ ፡ ነው ፡ ሁለተኛውም ፡ ሕግ ፡ በሐሳቡና ፡ በገይሱ ፡ በውስጥም ፡ በሚያገኙት ፡ ነገሮች ፡ ያሉትን ፡ የውስጥ ፡ ሥራዎችን ፡ ለግስፈጽም ፡ ነው ፡

ጸሐፊዬ መጀመሪያው ፡ ሕግ ፡ በመጀመሪያው ፡ ሕግ ፡ ሥርዓት ፡ ይጻፍል ፡ ይኸውም ፡ የቀኝ ፡ ሕግ ፡ ነው ፡ እራት ፡ እንደሆነች ፡ ይታወቃል ፡ ስለ ፡ ሥጋውያት ፡ ሥራዎች ፡ የሚገልጹ ፡ ሥጋውያት ፡ ትጣቶችም ፡ በውስጡ ፡ ተሠሩ ፡ በዳኞች ፡ ዘንድ ፡ ፍርድ ፡ የሚገባቸው ፡ ይኸውም ፡ ነፍሱ ገዳይን ፡ እንደመገደል ፡ ከሌላም ፡ ገንዘብን ፡ እንደመከፈል ፡ ዓመዐግም ፡ እንደመግረፍ ፡ ያለ ፡ ነው ፡ ዘዚህም ፡ ሌላ ፡ ስለሰርሱ ፡ የተነገረው ፡ ነው ፡ በውስጡ ፡ የተነገረው ፡ ሁሉ ፡ ወደዚህ ፡ ያደርስ ፡ ዘንድ ፡ ነው ፡ በሥራ ፡ ፍጽሟን ፡ እንደሆነች ፡ እንደ ፡ ሙሴና ፡ እንደ ፡ አልያስ ፡ በመንፈሳዊ ፡ ሥራም ፡ ስሙዳን ፡ ይሆኑ ፡ ዘንድ ፡ ነው ፡

ጸሐፊዬ ሁለተኛው ፡ ግን ፡ ወንፈሳዊ ፡ ነው ፡ በኋለኛው ፡ ሕግ ፡ መጽናት ፡ ነው ፡ እርሱም ፡ የመሠረኛ ፡ ሕግ ፡ ነው ፡ ሰው ፡ በራሱ ፡ ፈቃድ ፡ በእርሱና ፡ በፈጣሪው ፡ መካከል ፡ ራሱን ፡ በራሱ ፡ ስለሚገጽግባቸው ፡ ውስጣውያን ፡ ሥራዎች ፡ ልቡናዊ ፡ ሕግ ፡ በውስጡ ፡ ተጽፏል ፡ ይኸውም ፡ ከሐሳብና ፡ በፍትወት ፡ ከግየት ፡ እንደመከፈል ፡ ወሳትን ፡ እንደመው

— ምጽ —

አንቀጽ ፡ ማፈ ፡

ቅዑ ፡ እምዘንቱ ፡ ወስካር ፡ ወሕትሕቶ ፡ ርእሱ ፡ ለብሉ ፡ ሰብእ ፡ ወዛቱ ፡ ይሕቱ ፡ እምዘንቱ ፡ እንተ ፡ ባቱ ፡ ይሕቱ ፡ ሰብእ ፡ ላል ፡ ነፍሱ ፡ በሥምረተ ፡ ልቡ ፡ ዘይሥጽ ፡ ይሆን ፡ በእሴ ፡ ፍጽሙ ፡ ወእኩነት ፡ ይሕቱ ፡ እምዘንቱ ፡ እንተ ፡ ይሕቱ ፡ ባቱ ፡ መዛንንት ፡ ላል ፡ ሰብእ ፡ በግብር ፡

ጸሐፊዬ ወኢተሠርዐ ፡ በደጋፊዊ ፡ ሕግ ፡ እቁጥሎት ፡ ለዘተነግረ ፡ በሕግ ፡ ቀዳማዊ ፡ እስሙ ፡ ይዘ ፡ እግዚእን ፡ “እመኢኩ ፡ ከሙ ፡ እሥዐር ፡ ልሕግ ፡ እላ ፡ ከሙ ፡ እፈጽም ፡” ወይእይኔ ፡ እንከስ ፡ እተሕገን ፡ አብረዋት ፡ ፍትሕሙ ፡ ለፈታው ፡ ወዘእንተዛ ፡ ተጽሕረ ፡ ውስተ ፡ ግሥጥ ፡ ምዕራፍ ፡ ዘድሰት ፡ ፍጡነ ፡ ሥረዩ ፡ ጋጣውላ ፡ እጋዊከሙ ፡ እኮ ፡ ዘንብል ፡ ዘንተ ፡ ለፈታሕት ፡ ወስም ፡ ከነ ፡ በውስተ ፡ ዝንቱ ፡ መጽሐፍ ፡ ወካልኦ ፡ ላል ፡ ብዙን ፡ እምዓት ሕታት ፡ በዘነበረ ፡ እምነ፡ ውስተ ፡ እራት ፡ ወለእሙ ፡ ተደርሰ ፡ ደለው ፡ ከሙ ፡ ይንበር ፡ ውስተ ፡ ዝንቱ ፡ መጽሐፍ ፡ በተሉ ፡ ዘነበረ ፡ ውስተ ፡ ዘቀዳዊ ፡ ሕግ ፡ እምጥብር ፡ ለፈታሕት ፡ በእንተ ፡ ፈቲሕ ፡ ዘበቱ ፡ ይሕቱ ፡ ላል ፡ ሰብእ ፡ በእንተ ፡ ምግባራት ፡ ግሁዓት ፡ ወበተሉ ፡ ዘተነግረ ፡ በሕግ ፡ ደጋፊዊ ፡ እምነ ፡ ገሥጽተ ፡ ብእሴ ፡ በሕሊናሁ ፡ በተሉ ፡ ከብር ፡ ሁሉ ፡ በአንቀጽ ፡ ዚአሁ ፡

ጸሐፊዬ ወፍሁ ፡ ተነግረ ፡ በዘንቱ ፡ አንቀጽ ፡ እምነ ፡ ውሕቱ ፡ ቃላት ፡ ፍሉማት ፡ ካልእ ፡ እምዘ ፡ ተነገረ ፡ በእናቶጽ ፡ ቀዳማዊሰ ፡ እምቅድሙ ፡ ተናግሮት ፡ ገዘል ፡ ከሙ ፡ ሕግ ፡ ቀዳማዊ ፡ ሰበመጽሐ ፡ ሕግ ፡ ደጋፊዊ ፡ እእንቦ ፡ ሕግ ፡ ቀዳማዊ ፡ በተለንታሁ ፡ ወእብጠሉ ፡ ከተለንታሁ ፡ እላ ፡ ገበ ፡ ይቱ ፡ ከፍል ፡ ተከፍለ ፡ ይፋሉ ፡ ከፍል ፡ ተርፈ ፡ ገበ ፡ ሀላዊሁ ፡ እስሙ ፡ በተሉ ፡ ጊዜ ፡ ከነጌ ፡ ፍትሕ ፡ ሀልው ፡ በእይትግሰል ፡ ምስለ ፡ ካልእኒሁ ፡ እምግባራት ፡ ትሩፋት ፡ ዘወሕሉ ፡ እምልት ፡ ፈጣሪ ፡ ዘእንበል ፡ ፍጡራን ፡ ወተከልኦ ፡ እምቀቲል ፡ ወወሙት ፡ ወፄላኒ ፡ ከፍል ፡ ተቐርዐ ፡ በምልኦ ፡ እስሙ ፡ ገብረ ፡ ቀደም ፡ ቡቱ ፡ ተቐርዐ ፡ በምልኦ ፡ ወዘይትፈቀድ ፡ እምኒሁ ፡ ከነ ፡ ዘከሙ ፡ ሕርመተ ፡ ሐረውያ ፡ እስሙ ፡ መፍትድ ፡ እምኒሁ ፡ ውስተ

ሰል ፡ ብሉይና ፡ ሐዲስ ፡

ይድ ፡ የበደለን ፡ ይቅር ፡ እንደማለት ፡ ከየጋብና ፡ ከሰካር ፡ እንደመጠበቅ ፡ ራሱንም ፡ ለሰውሁሉ ፡ ዝቅ ፡ ዝቅ ፡ እንደማድረግ ፡ ያለ ፡ ነው ፡ ይኸውም ፡ ከቅጣቶች ፡ ወገን ፡ ፍጽም ፡ ሰው ፡ ሊሆን ፡ የወደደ ፡ ሰው ፡ በራሱ ፡ ፈቃድ ፡ በሰውነቱ ፡ ላይ ፡ ሰው ፡ የሚፈርድባት ፡ ናት ፡ መኳንንት ፡ በግድ ፡ በሰው ፡ ላይ ፡ ከሚፈርድቸው ፡ ቅጣቶች ፡ ወገን ፡ እይደለችም ፡

ጸሐፊዬ በፈተኛው ፡ ሕግ ፡ የተነገረውን ፡ ግፍረስ ፡ በኋለኛው ፡ ሕግ ፡ አልተጻፈም ፡ ጌታችን ፡ ሕግን ፡ ልፈጽመው ፡ እንጂ ፡ ልሽረው ፡ አልመጣሁም ፡ ብላልና ፡ (ግዙ ፡ ሄ ፡ 13) ፡ እንግዲያውስ ፡ ዛሬም ፡ የዳኞችን ፡ ፍርድ ፡ መሻር ፡ አልታዘም ፡ ስለዚህ ፡ በድስት ፡ በየኛው ፡ ምዕራፍ ፡ ተጽፏል ፡ የወንጀልጥያቸውን ፡ በደል ፡ ፈጥኛሁ ፡ ይቅር ፡ በሉ ፡ ይሆንም ፡ ለዳኞች ፡ የምንናገር ፡ አይደለንም ፡ በዚህም ፡ ውስተ ፡ መጽሐፍ ፡ ምስክር ፡ ከነ ፡ ሌሎች ፡ ከርሱም ፡ ወጥቶ ፡ በእራት ፡ በተጻፈው ፡ ከፍርድ ፡ ወገን ፡ በብዙ ፡ ላይ ፡ ስለ ፡ ተገልጾ ፡ ሥራዎችም ፡ ላኞች ፡ ከሥራ ፡ ወገን ፡ በሰው ፡ ላይ ፡ ስለሚፈርዱበት ፡ ፍርድ ፡ በቀደመው ፡ ሕግ ፡ በተጻፈው ፡ ሁሉ ፡ ድርሰት ፡ በደረሰ ፡ ከዚህ ፡ መጽሐፍ ፡ ጋራ ፡ ሊቀመጥ ፡ ተገባ ፡ በሥራው ፡ ሁሉ ፡ በሐሳቡ ፡ ሰውን ፡ ከመገወጽ ፡ የተነሣ ፡ በኋለኛው ፡ ሕግ ፡ የተጻፈው ፡ ሁሉ ፡ በእርሱው ፡ አንቀጽ ፡ አለ ፡

ጸሐፊዬ በየአንቀጹ ፡ ከተነገረው ፡ ሌላ ፡ ልዩ ፡ ከሆኑ ፡ ቃላት ፡ መጥቶ ፡ እንሆን ፡ በዚህ ፡ አንቀጽ ፡ ተነገረ ፡ የመጀመሪያውን ፡ ሕግ ፡ ከመናገሩ ፡ አለቀድም ፡ እንደ ፡ መጀመሪያው ፡ ሕግ ፡ ኃላፊው ፡ ሕግ ፡ በመጣ ፡ ጊዜ ፡ የፈተኛው ፡ ሕግ ፡ በሽ ፡ ከፍል ፡ ተከፈለ ፡ እንጂ ፡ መላውም ፡ አልተሻረም ፡ መላውም ፡ አልጻፍም ፡ እንበል ፡ አንድኛው ፡ ከፍል ፡ ባለበት ፡ ጽና ፡ ከትሩፋት ፡ ሥራዎች ፡ ወገን ፡ ከሌሎች ፡ ጋራ ፡ የማይመሳሰል ፡ የፍርድ ፡ ቅጣት ፡ ወላጊዜ ፡ ይኖራልና ፡ ይህውም ፡ ከፍጡራን ፡ ለይቶ ፡ ፈጣሪን ፡ ማምለከኩ ፡ ከመግደልና ፡ ከመሰሰንም ፡ መከልከል ፡ ነው ፡ ይኸውም ፡ ከፍል ፡ በሙሉ ፡ ተሻረ ፡ በእርሱ ፡ ጽንፍ ፡ መኖር ፡ በሙሉ ፡ ተሸፎልና ፡ ከእርሱ ፡ የሚከወም ፡ ከሰሪያ ፡ እንደመከልከል ፡ ያለ ፡ ነበር ፡ በተደመው ፡ ሕግ ፡ ከእርሱ ፡ የሚከው

— ይጽፏል —

አንቀጽ ፡ ፬፮ ፡

ሕግ ፡ ቀዳማዊ ፡ ኮነ ፡ ከሙ ፡ ኢይደመሩ ፡ ሕዝብ ፡ አግዚአብሔር ፡ ምስሉ ፡ አሕዛብ ፡ እሉ ፡ ኢይደመሩ ፡ አግዚአብሔር ፡ ዘቡንቢሆሙ ፡ ሀሉ ፡ ብዙግ ፡ እሕርሙ ፡ ከሙ ፡ ኢይትመዋሉ ፡ ንብ ፡ እምልኮቶሙ ፡ ወልማቶቶሙ ፡ እኪት ፡

፩፻፳፻፳፭ ወሰብ ፡ ሰረጸ ፡ አሚን ፡ ላዕሊ ፡ ዘሉ ፡ አሕዛብ ፡ ወእተርቶ ፡ ዘእንበሉ ፡ ንዳጣን ፡ ወላውያን ፡ በፈቃድ ፡ አምላካዊ ፡ ደለው ፡ ፈቀድ ፡ ንብ ፡ ተጋብለተሙ ፡ ለመሃይምናን ፡ ወደለው ፡ አቅርቦት ፡ ለዘይከለእ ፡ ወለዘይከለእምሂ ፡ ወ፩፻ ፡ ከፍል ፡ ኮነ ፡ ፍጹሙ ፡ በተወሰነ ፡ ላዕሊ ፡ ዘከሙ ፡ ገብረ ፡ ሠናይ ፡ ለፍቅር ፡ ወለዳላ እት ፡ ካዕብ ፡ ወሕደሩ ፡ ዘኮነ ፡ ሕጻኑ ፡ እምፍጻሜ ፡ ኮነ ፡ ፍጹሙ ፡ ዘከሙ ፡ ገብረ ፡ ሠናይ ፡ በዕለት ፡ ሰንበታት ፡ ዘተእዘዘ ፡ ቀዳሚ ፡ ንዳግ ፡ ዘሉ ፡ ግብር ፡ ውስቱቶን ፡ ወ፩፻ ፡ ከፍል ፡ ኮነ ፡ ሥጋዊ ፡ ወፈልሰ ፡ ንብ ፡ ግብር ፡ መንፈሳዊ ፡ ወኮነ ፡ ሀዋንተ ፡ እንጽሐ ፡ ሥጋ ፡ በማያት ፡ ወደማት ፡ እንጽሐ ፡ ነፍሰ ፡ በንብሐ ፡ ወሥርዓታ ቲሃ ፡ ወሀዋንተ ፡ ተስፋ ፡ መንግሥተ ፡ ምድር ፡ ወሠናዊት ፡ መንግሥተ ፡ ሰማያት ፡ ወዘለዓለም ፡ ተድላሃ ፡

፩፻፳፻፳፭ ወይለዘኒ ፡ ኢይትፈቀዳ ፡ በዘንቱ ፡ መጽሐፍ ፡ ዘሉን ፡ ትእዛዛት ፡ እሉ ፡ ቀደማ ፡ ወዘይትፈቀድሰ ፡ እምብሔር ፡ እራት ፡ ጳጳማዊ ፡ ዘይቤ ፡ ታሉ ፡ ለላዕሊ ፡ ሉቱ ፡ ስብሐት ፡ እነ ፡ አግዚአብሔር ፡ አምላክከ ፡ ኢትግብር ፡ ለከ ፡ አምላክ ፡ ዘእንበሉ ፡ ወኢትግብር ፡ ለከ ፡ ግልፈዋቲ ፡ ወእስምላላተ ፡ ዘውስተ ፡ ሰማይ ፡ ዘላዕሉ ፡ ወእዘውስተ ፡ ምድር ፡ ዘታሕቱ ፡ ወኢትሰገድ ፡ ሉሙ ፡ ወኢትምልኮሙ ፡ እስሙ ፡ እነ ፡ አግዚአብሔር ፡ አምላክከ ፡ “ኢትምሕልበሰሙ ፡ አግዚአብሔር ፡ ፈጣሪከ ፡ በሐሰት ፡ እስሙ ፡ ኢያንጽሐ ፡ አግዚአብሔር ፡ ለዘይምሕል ፡ ሰም ፡ በሐሰት ፡ “ወእብብር ፡ አባከ ፡ ወእመከ ፡ ከሙ ፡ ትርክብ ፡ ሠናየ ፡ ወይንግ ፡ መዋዕለከ ፡ “ኢትቅትል ፡ ወኢትዘሙ ፡ ኢትሰርት ፡ ወኢትኩን ፡ ስምዑ ፡ በሐሰት ፡ ላዕሊ ፡ ቢጽከ ፡ ወኢትፍቱ ፡ ቤተ ፡ ካልእከ ፡ ኢ ፡ ብእቢቶ ፡ ወኢትብር ፡ ወኢ ፡ እመቶ ፡ ወኢ ፡ እንስሳሁ ፡ ወኢ ፡ ዘሕገረቶ ፡ ቢጽከ ፡

ለሉ ፡ ብሉይና ፡ ሐዲል ፡

የአግዚአብሔር ፡ ወገኖች ፡ አግዚአብሔርን ፡ ዘማያመልኩት ፡ በእነርሱ ፡ ዘንድ ፡ ብዙ ፡ ፅራዮ ካላቸው ፡ ከእሕዛብ ፡ ጋራ ፡ እንዳይገናኙ ፡ ንብርና ፡ ወይለምልኮቶቸውና ፡ ወደከቶ ፡ ልማዳቸው ፡ እንዳይመለሱ ፡

፩፻፳፻፳፭ የይማኖት ፡ በእሕዛብ ፡ ሁሉ ፡ ላይ ፡ በሰራነ ፡ ጊዜ ፡ ከተቂቶችም ፡ ዐላውያን ፡ በቀር ፡ በአልቀሩ ፡ ጊዜ ፡ በአምላካዊ ፡ ፈቃድ ፡ ምእመናንን ፡ ወደመስብሰብ ፡ መጻት ፡ ተገባ ፡ የሚከለክለውንና ፡ የሚከለክሉትን ፡ ንብርም ፡ መጻር ፡ ተገባ ፡ እንደቸውም ፡ ከፍል ፡ ተሠዳሚነት ፡ ፍጹም ፡ ሆነ ፡ ለወዳጅ ፡ ሳገመናም ፡ ለጠላት ፡ በት ፡ እንደመሥራት ፡ ያለው ፡ ነው ፡ “ከፍጹም ነት ፡ ሕፃዕ ፡ የነበረውም ፡ ፍጹም ፡ ሆነ ፡ ይኸውም ፡ ቀድሞ ፡ ሥራን ፡ ሁሉ ፡ መተው ፡ በታዘዘባቸው ፡ ሰንበታት ፡ ቀን ፡ በነ ፡ እንደመሥራት ፡ ያለ ፡ ነው ፡ እንደ ፡ ከፍል ፡ ሥጋዊ ፡ ነበረ ፡ ወደመንፈሳዊም ፡ ሥራ ፡ ተላለፈ ፡ ሥጋን ፡ በውኃና ፡ በይም ፡ ስለማንጸት ፡ ፈንታ ፡ በንብሐና ፡ በሥርዓተደ ፡ ነፍሰን ፡ ታንጽት ፡ ሆነ ፡ የምድር ፡ መንግሥትንና ፡ ታድላ ፡ ይስታዋን ፡ ተስፋ ፡ ስለማድረግ ፡ ፈንታም ፡ መንግሥተ ፡ ሰማያንና ፡ የዘለዓለም ፡ ታድላዋን ፡ ተስፋ ፡ ግድረግ ፡ ሆነ ፡

፩፻፳፻፳፭ ዛሬም ፡ በዚህ ፡ መጽሐፍ ፡ የቀደሙት ፡ ትእዛዛት ፡ ሁሉ ፡ እይፈለጉም ፡ የሚሻውስ ፡ በደኛው ፡ ብሔር ፡ እራት ፡ ምስጋና ፡ ይገባውና ፡ ለዕል ፡ አግዚአብሔር ፡ ፈጣሪህ ፡ እኔ ፡ አግዚአብሔር ፡ ነኝ ፡ ከእኔ ፡ በቀር ፡ ሌላ ፡ አምላክ ፡ አታድርግ ፡ ያለው ፡ ታል ፡ ነው ፡ ጣዖቶችንም ፡ ከላይ ፡ በሰማይ ፡ ያሉትን ፡ ከታችም ፡ በምድር ፡ ያሉትን ፡ ምላሴዎች ፡ ለእንተ ፡ አታድርግ ፡ አትሰገድላቸውም ፡ አታምልካቸውም ፡ ፈጣሪህ ፡ እኔ ፡ አግዚአብሔር ፡ ነኝና ፡ በፈጣሪህ ፡ በአግዚአብሔር ፡ ስም ፡ በሐሰት ፡ አትግል ፡ አግዚአብሔር ፡ በሐሰት ፡ በሰሙ ፡ የሚያለውን ፡ እያንገደውና ፡ መልካም ፡ ንብርንም ፡ ታገኝ ፡ ዘንድ ፡ ፅድሚህም ፡ ይርዝም ፡ ዘንድ ፡ ለባትና ፡ እናትህን ፡ እክብር ፡ እትገደል ፡ አትሰገድ ፡ አትሰረት ፡ በባልንጽራህ ፡ ላይ ፡ በሐሰት ፡ ምስክር ፡ አትሁን ፡ የጻደኝህን ፡ ቡድን ፡ ሚስቱንም ፡ ወንድ ፡ ባሪያውንና ፡ ሴት ፡ ባሪያውን ፡ እንሰላውንም ፡ ባልንጽራህ ፡ የገዛውን ፡ ሁሉ ፡

— ይጽፏል —

አንቀጽ ፡ ፬፮ ፡

፩፻፳፻፳፭ ወዛቲ ፡ ትእዛዛት ፡ ፍትሕ ፡ እንተ ፡ ተመርዐት ፡ ሉሙ ፡ እመብ ፡ በአገሪቱ ፡ ንብረ ፡ ፅብረዋ ፡ ይቅንዮ ፡ ጸተ ፡ ዓመተ ፡ ወበላብዕት ፡ ዓመት ፡ ያገዕዞ ፡ ወይሃእ ፡ በእንበሉ ፡ ሚተ ፡ ወለእሙ ፡ ያለ ፡ ምስሉ ፡ ብእሲቱ ፡ ያላክ ፡ ምስሉ ፡ ወለእሙኒ ፡ ወሀብ ፡ አግዚኤ ፡ ብእሲቱ ፡ ወወለደት ፡ ሉቱ ፡ ሮሰ ፡ ወአጥላይ ፡ ብእሲት ፡ ወውሉላ ፡ ያትታነይ ፡ ለአግዚአሙ ፡ ወእተሰበ ፡ ያሃእ ፡ ባሕቲቱ ፡ ወለእሙ ፡ ይቤ ፡ ገብር ፡ አፋቀርኩ ፡ እግዚአብሔር ፡ ወብረሰትቶ ፡ ወውሉድዮ ፡ ወኢይፈቅድ ፡ ወዛካን ፡ ለይኩን ፡ ሉቱ ፡ ገብረ ፡ እስከ ፡ ለግለም ፡ ወለእሙኒ ፡ ሚጠ ፡ ወለተ ፡ እመብ ፡ እንተ ፡ ያሕተ ፡ ወለተ ፡ ገብሩ ፡ አትጸጉት ፡ እምቤቱ ፡ በዘሙ ፡ ያእጉን ፡ አእማት ፡ ወኢይሚጣ ፡ ለሕዛብ ፡ ነኪር ፡

፩፻፳፻፳፭ ወለእሙ ፡ ተበእሱ ፡ ጸተ ፡ ሉብኤ ፡ ወዘበጠ ፡ ፩፻ ፡ እምሆሙ ፡ ለካልኤ ፡ አው ፡ ገፍቶ ፡ ወእምተ ፡ ወሰበጠ ፡ ውስተ ፡ ምስክሩ ፡ ወእምኤ ፡ ተንሥኤ ፡ ወእንሰሰጠ ፡ ጽተ ፡ ተመርገዝ ፡ በትረ ፡ ይድገን ፡ ዘዘበጠ ፡ ላላ ፡ የሀብ ፡ ሀዋንተ ፡ ፅርዓቲሁ ፡ ወየሀብ ፡ ዓበሰ ፡ ለዕቃቤ ፡ ሥራዬ ፡ ወእሙ ፡ ዘበጠ ፡ ብእኤ ፡ ዓይነ ፡ ገብሩ ፡ አው ፡ ዓይነ ፡ እመቱ ፡ ወእተራኤ ፡ ዓይነ ፡ ያገዕዞ ፡

፩፻፳፻፳፭ ወለእሙ ፡ ወገኤ ፡ ላሕሙ ፡ ብእሲ ፡ ወተተሎ ፡ ይገርዋ ፡ ለላሕም ፡ ወኢይብልው ፡ ሥጋሁ ፡ ወይድገን ፡ በዓለ ፡ ላሕም ፡ ወለእሙ ፡ ኮነ ፡ ላሕም ፡ ዘይወገኤ ፡ እምተግልም ፡ ወእምትድሙ ፡ ተግልም ፡ ወእስምዱ ፡ ላዕሊ ፡ አግዚኤ ፡ ወኢውሰብ ፡ ላሕሙኒ ፡ ይትወር ፡ በእሰን ፡ ወይትትልም ፡ ካሰበ ፡ ለአግዚኤ ፡ ወለእሙ ፡ ፈትሎ ፡ ላዕሊሁ ፡ ፅላ ፡ ይፍጂ ፡ ቢዛ ፡ ነፍሱ ፡ ዘገሠሠ ፡ እምኔሁ ፡ ወለእሙ ፡ ቀተለ ፡ ላሕም ፡ ገብረ ፡ አው ፡ እመተ ፡ የሀብ ፡ ሚጠ ፡ ለአግዚኤ ፡ ወይውገርም ፡ ለላሕም ፡

፩፻፳፻፳፭ ወእሙ ፡ በእሲ ፡ ዘዘውተ ፡ ገብ ፡ አው ፡ ከሪዮ ፡ ዓዘትተ ፡ ወኢክደን ፡ እቃሁ ፡ ወእድፈውስቱ ፡ ላሕም ፡ ወእሙኒ ፡ አድግ ፡ አግዚኤ ፡ ዓዘትት ፡ ያፋጂ ፡ ለአግዚኤ ፡ ወደላሁኔ ፡ ይንካእ ፡ ወእሱ ፡ ወእሕም ፡ ለእሙ ፡ ወገኤ ፡

ለሉ ፡ ብሉይና ፡ ሐዲል ፡

አትመኝ ፡ (ዘፀ ፡ ፳ ፡ ፲፮) ፡

፩፻፳፻፳፭ የተመራችላቸው ፡ የፍርድ ፡ ትእዛዛት ፡ ይሆኑ ፡ ናት ፡ ለብራሚ ፡ ባሪያ ፡ የገዛ ፡ ቢኖር ፡ ስድስት ፡ ዓመት ፡ ይገዛው ፡ በ፪ኛውም ፡ ዓመት ፡ ነጻ ፡ ያውጣው ፡ ያለጥጋም ፡ ያውጣ ፡ ከሚሰሩም ፡ ጋር ፡ ቢገባ ፡ ከእርስዋ ፡ ጋር ፡ ያውጣ ፡ ጌታው ፡ ሚስት ፡ ቢያጋባውም ፡ ወንድ ፡ ለጆኛ ፡ ሊቶች ፡ ለጌታቸው ፡ ያገዙ ፡ እርሱ ፡ ግን ፡ ብቻውን ፡ ያውጣ ፡ ባሪያውም ፡ ጌታዬንና ፡ ሚስቴን ፡ ለጆኛዎች ፡ እወድዳለሁ ፡ ነጻነትንም ፡ አልኛም ፡ ቤል ፡ እስከ ፡ ዘለዓለም ፡ ባሪያ ፡ ይሁነው ፡ የሴት ፡ ባሪያውንም ፡ ልጅ ፡ ቢኸፍ ፡ ይህችም ፡ የወንድ ፡ ባሪያው ፡ ልጅ ፡ ናት ፡ ሲቶች ፡ ባርቶ ፡ ትልወት ፡ ሁነው ፡ እንደሚሰጡ ፡ ከቤቱ ፡ አትውጣ ፡ ለባዕድ ፡ ወገንም ፡ እያሽጣት ፡

፩፻፳፻፳፭ ሁለት ፡ ሰዎች ፡ ቢጣሉና ፡ ከእነርሱ ፡ አንዱ ፡ ሌላውን ፡ ቢመታው ፡ ወይም ፡ ቢገታው ፡ ባይሞትም ፡ በአልጋውም ፡ ላይ ፡ ቢታኝ ፡ ከዚህ ፡ በኋላ ፡ ተነሥቶ ፡ በትር ፡ እየተመረገዝ ፡ ጥገ ፡ ለጥገ ፡ ቢጂድ ፡ የመታው ፡ ይድናል ፡ ሥራ ፡ የፈታበትን ፡ ያስጠው ፡ እንጂ ፡ የመገኘውንም ፡ ጥጋ ፡ ይሰጥ ፡ ሰው ፡ የወንድ ፡ ባሪያውን ፡ ዓይን ፡ ወይም ፡ የሴት ፡ ባሪያውን ፡ ዓይን ፡ መትቶ ፡ ቢያጠፋ ፡ ስለ ፡ ዓይኑ ፡ ፈንታ ፡ ነጻ ፡ ያውጣው ፡

፩፻፳፻፳፭ በረ ፡ ሰው ፡ ወገተ ፡ ቢገድል ፡ በፊውገ ፡ ይውገታት ፡ ሥጋውንም ፡ እያብሉት ፡ ባለበራውም ፡ ይላን ፡ በፊው ፡ ከትናትና ፡ ከትናትናም በፊት ፡ የሚጥጋ ፡ ቢሆን ፡ በባለቤቱም ፡ ቢያንኖበት ፡ ባይጠብቀውም ፡ በፊው ፡ በድገጋይ ፡ ይውገር ፡ ባለቤቱንም ፡ ደግሞ ፡ ይገድለት ፡ የነፍሱ ፡ ጥጋ ፡ ቢፈርቅበትም ፡ ከእርሱ ፡ የፈለጉትን ፡ የነፍሱን ፡ ጥጋ ፡ ያክፈል ፡ በፈ ፡ ወንድ ፡ ባሪያ ፡ ወይም ፡ ሴት ፡ ባሪያ ፡ ቢገድል ፡ ጥጋውን ፡ ለጌታው ፡ ይሰጡ ፡ በፈውንም ፡ ይውገታት ፡

፩፻፳፻፳፭ ትድግድ ፡ የከፈተ ፡ ወይም ፡ የውሀ ፡ ጉድጓድ ፡ የቆረረ ፡ ቢኖር ፡ እቶን ፡ ባይገጥመው ፡ ላም ፡ ወይም ፡ አሀያ ፡ በውስጡ ፡ ቢወድቅ ፡ ባለጉድጓዱ ፡ ያክፈል ፡ የምተውንም ፡ እርሱ ፡ ይውስድ ፡ በፊ ፡ የላዕላውን ፡ ሰው ፡ በፈ ፡ ቢወገድ ፡

ጽሑፍ

አንቀጽ ፱፭

ላሕሙ፡ ካልእ፡ ብላሲ፡ ወምተ፡ ስፍ፡ እምኔ
ሆሙ፡ ይሣደ፡ ለሕያሙ፡ ላሕሙ፡ ወይትካ
ፈላ፡ ሚሙ፡ ወሚሙ፡ ምዕት፡ ካሰበ ። ወለ
እሙ፡ ዮነ፡ ወጋኤ፡ ላሕሙ፡ እምነግልሙ፡
ወእምነትካት፡ ወኢወተበ፡ እግዚእ፡ ዘእሁ፡
ይሩኢ፡ ላሕሙ፡ ተክለ፡ ላሕሙ፡ ወገደላ፡
ዘምተ፡ ውእተ፡ ይንግላ።

አሕጽጽጽጽ ወለእሙ፡ ተውሕሰ፡ ብላሲ፡ እምቢዲ፡ እን
ሰሳ፡ ወተሰብረ፡ ወምተ፡ ወኢዘለው፡ እው
ሐሲ፡ ምስሌሁ፡ ለእግዚእ፡ ንዋይ፡ ይፍላ፡
ወእመሰ፡ ሀለው፡ እግዚእ፡ ንዋይ፡ ምስሌሁ፡
ኢይፍላ፡ ወለእሙ፡ ዮነ፡ ዘተዓሰባ፡ በዓስብ፡
ወምተት፡ ዘእንበለ፡ ተዓስቦት።

አሕጽጽጽጽ ወለእሙ፡ ዘሕሰሐታ፡ ለድንግል፡ እንተ፡
ኢተሐዕዮት፡ ወሰበበ፡ ምስሌህ፡ የህብ፡ ሕይሃ፡
ወትኩ፣ ብላሲተ፡ ወለእሙ፡ እበዮ፡ እበሃ፡
ከሙ፡ ያስተዋሰባ፡ ሎት፡ የህባ፡ ሕይሃ፡ በእም
ጣነ፡ ሕይሃ፡ ለድንግል።

አሕጽጽጽጽ ወለእሙ፡ ኢትሕምደሙ፡ ወኢትሐ
ር፡ ላዕለ፡ መካነን፡ ሕዝብከ፡ ወኢትሐታድ
ገር፡ ቀዳምያት፡ ዓውዶ፡ እከልከ፡ ወምክዳ
ቲከ፡ ወበኩረ፡ ውሎድከ፡ ወርሰሞሙ፡ ሊተ፡
ወከማሁ፡ ግበር፡ ሊተ፡ ላሕሙከ፡ ወበማህከ፡
ወእድገከ፡ ወዘተወለደህ፡ እምክሆሙ፡ በኩህ፡
መዋዕለ፡ ይንበር፡ ምስለ፡ እሙ፡ ወእሙ፡ ሳም
ንት፡ ልለት፡ እምጽእ፡ ልተ።

አሕጽጽጽጽ ወለእሙ፡ ርከብከ፡ ላሕሉከ፡ ግዳፈ
እው፡ እድን፡ እግዚእ፡ ሎት፡ ወለእሙ፡ ርኢከ
እድን፡ እላኢከ፡ ውሎቶ፡ በታሕተ፡ ያሩ፡ ሊት
ትዓይዎ፡ እስከ፡ ታንሥእ፡ ምስሌሁ፡ ወኢትሓ
ተፍ፡ በቀተለ፡ እድት፡ ውጥላ፡ ሊታድገን፡
ወሕልያነ፡ ሊትግሣእ፡ እስሙ፡ ሕልያን፡ ያዕ
ውር፡ አዕይንተ፡ ወይመይደተ፡ ነገረ፡ ርተዐ።

አሕጽጽጽጽ ትጋ፡ ወለእሙ፡ ዘሕበሰ፡ ወሰሕተ፡ በምን
ትኒ፡ በትድሳተ፡ እግዚእብሔር፡ ዘእንበለ፡
እእምር፡ ያብእ፡ ቀርባን፡ ህዮተ፡ ዘሕበሰ፡
ቦሐ፡ እምታድሳት፡ ወያግብእ፡ በዲቢሁ፡ ምስ
ሊሁ፡ ትግምሥቶ፡ ወያሕድ፡ ነበ፡ ካህን፡ ወያ
ስተሥረ፡ በእንተሕሁ፡ በትድሳተ፡ ዘቀርባን፡
ወይትግደግ፡ ሎት።

በለ፡ ብሔይና፡ ሐዲስ።

ከእንርሱ፡ እንዲ፡ ቢሞት፡ ያልሞተውን፡ በፈ፡
ሸጠው፡ ሞታውን፡ ይካፈሉ። ሳገመኛም፡ የም
ተውን፡ በፈ፡ ሞጋ፡ በፈው፡ ከትናትና፡ ከዋ
ንት፡ ጀምር፡ ተዋጊ፡ ቢሆን፡ ኢትውም፡ ባይ
ጠብቀው፡ በበፈው፡ ሞትከ፡ በፈ፡ ይካፈላ።
የሞተውን፡ ሥጋ፡ እርሱ፡ ይውሰድ። (ዘዕ፡ ፳፭
ሐ-፳፮)።

አሕጽጽጽጽ ሰው፡ ከዓዲኛው፡ እንሰሳ፡ ቢዋሰን፡ ቢሰበርና
ቢሞት፡ ያዋሰውም፡ ሰው፡ ከእርሱ፡ ጋር፡ ባይ
ኖር፡ ለባለገንዘቡ፡ ይካፈላ። የገንዘቡ፡ ጌታ፡
አብርት፡ ቢኖር፡ ግን፡ አይካፈላ። በከራይ፡
የተከራያት፡ ብትሆንም፡ ያለከራይ፡ ሞተች።

አሕጽጽጽጽ ያልታሠችውን፡ ልጃገረድ፡ ያስተና፡ አብ
ሯት፡ የተኛ፡ ቢኖር፡ ማጫዋን፡ ሰጥቶ፡
ሚሰት፡ ትሁነው። አባቷም፡ ለእርሱ፡ ያጋ
ባት፡ ዘንድ፡ እንቢ፡ ቢል፡ በልጃገረድች፡
ማጫ፡ ልክ፡ ማጫዋን፡ ይሰጣት። (ዘዕ፡ ፳፮፡
፲፪-፲፮)።

አሕጽጽጽጽ መካነንትን፡ አትሟቸው። የወገህንን፡
ሹም፡ አትሳዱብ። የእከልከህንና፡ የወይንህን፡
ቀዳምያትም፡ የልጅህንም፡ በኩር፡ ወይላላ፡
አትበል። ለእእም፡ አድርጋቸው። እንደዚሁም፡
ሳምህንና፡ በገህን፡ እህያህንም፡ ለእኔ፡ አድ
ርግ። ከእነርሱም፡ የተወለደው፡ ሰባት፡ ቀን፡
ከእናቱ፡ ጋር፡ ይቆይ። በስምንተኛውም፡ ቀን፡
ለእኔ፡ እምጣልኝ። (ዘዕ፡ ፳፮፡ ፳፭-፳፮)።

አሕጽጽጽጽ የጠላትህን፡ በፈ፡ ወይም፡ እህያውን፡
ጠፋቶ፡ (ከብልሱ)፡ በታንንው፡ መልሰለት።
የጠላትህንም፡ እህያ፡ ከጥንቱ፡ በታች፡
ወድቆ፡ ብታይ፡ ከእርሱ፡ ጋር፡ እስከታና
ሣው፡ ድረስ፡ አትሰፈው። እድህንም፡ በመግ
ደል፡ አትተባበር። ኃጢአተኛውንም፡ አታ
ድን። መግለጃም፡ አትቀበል። መግለጃ፡ ዓይ
ንን፡ አሳውር፡ ቀናውን፡ ነገር፡ ያልውጣልና።
(ዘዕ፡ ፳፮፡ ፪-፱)።

አሕጽጽጽጽ ትጋ፡ ሳያውቅ፡ በእግዚእብሔር፡ ትድሳት፡
በግናኛውም፡ የበደለና፡ የሳተ፡ ቢኖር፡ ከተ
ቀደሰው፡ ወገን፡ ስለበደለበት፡ ፈንታ፡ ቀርባን
ያትርብ። በዓያኑከ፡ ላይ፡ ከእርሱ፡ ጋራ፡ እም
ስት፡ እድርን፡ ያግዛ። ወደካህንኛ፡ ይውሰድ።
ስለእርሱም፡ ለቀርባን፡ በተቀደሰው፡ ነገር፡ ያስ
ተሥርዳለት፡ ይሠራደላታልም። (ዘዕ፡ ፳፮፡ ፳፮)።

ጽሑፍ

አንቀጽ ፱፭

በለ፡ ብሔይና፡ ሐዲስ።

አሕጽጽጽ ወለእሙ፡ ዘሕበሰ፡ በእሐተ፡ ግብር፡ እምህ፡
አሕረሙ፡ እግዚእብሔር፡ ዘኢብውሕት፡ ለጎ
ቢር፡ ወኢያለሙረ፡ ያብእ፡ ቀርባን። ወለእሙ
ተዓሕለም፡ ስፍ፡ ለቢዲ፡ በማግዘንት፡ እው፡
በተሰናደም፡ ተግባር፡ እው፡ ዘያምዕሪ፡ ለቢዲ፡
እው፡ ዘይዓምሪ፡ እው፡ ዘርከበ፡ ግድፍተ፡
እው፡ ጉያዪተ፡ ወከሕደ፡ ከያሃ። ወዘይም
ሕል፡ በእሐተ፡ እምነ፡ እሱ፡ ከሎሙ፡ እንተ፡
ያገብራ፡ ሰብእ፡ ወደኢብስ፡ ባቲ፡ ወእምከሙ፡
አበሰ፡ ያግብእ፡ ዘተግንላ። ወእሙ፡ ዘዐመ፡
እው፡ ግግዘንተ፡ ዘእንበሩ፡ ገቢሁ፡ እው፡
ግድፍተ፡ እው፡ ጉያዪተ፡ ዘርከበ፡ እው፡ ዘመ
ሐለ፡ ላዕሌሁ፡ በሓሰት፡ ያግብእ፡ ወይወሰከ፡
ላዕሌሁ፡ ትግምብቶ፡ ወየሀቦ፡ ለዘውሕቲ፡ ሎት
በዕለተ፡ ቅስቱ፡ እው፡ በዕለተ፡ ተክሙ፡ በእ
በሳሁ፡ ወያብእ፡ ቀርባን።

አሕጽጽጽ ወለእሙ፡ በ፡ ብላሲ፡ እምድቀቶ፡ አስራኤል፡
እው፡ እምነኪራን፡ እለ፡ ይንብሩ፡ ግእከሌ
ሆሙ፡ ዘይበልዕ፡ ምንተኒ፡ እምደም፡ አወርድ
መግትዮ፡ ላዕለ፡ ይእቲ፡ ነፍሰ፡ እንተ፡ በል
ግት፡ ደመ፡ ወእደመሰሳ፡ እምሕዝባ።

አሕጽጽጽ ሊትከሥት፡ ገፍረተ፡ እምከ፡ ወኢ፡ ገፍረተ፡
ብእሲተ፡ እቡከ፡ እው፡ ገፍረተ፡ እጎትከ፡
ወወለተ፡ ወልድከ፡ ወወለተ፡ ወለትከ፡ ወገፍ
ረተ፡ ወለታ፡ ለብእሲተ፡ እቡከ፡ ወእጎተ፡
እቡከ፡ ወእጎታ፡ ለእምከ፡ መዘለቢተ፡ እጎ
ው፡ እቡከ፡ ወብእሲተ፡ እጎከ፡ ወብእሲተ፡
ወልድከ፡ ወብእሲተ፡ ወልዳ፡ ወከማሁ፡
ወለተ፡ ወልዳ፡ ወወለተ፡ ወልታ፡ ወብእሲተ፡
ምስለ፡ እጎታ፡ እንተ፡ ሀለወት፡ በሕይወታ፡
መዘለቢተ፡ ዘካይ፡ ተዘዋዋ፡ ወኢትርኩስ፡
ብብእሲተ፡ ካልእከ፡ ወተብዕትኒ፡ እይስከብ፡
ምስለ፡ ተባባት፡ ከሙ፡ ብቢህ፡ አንስት፡ ወኢ
ይርኩሱ፡ ብቢህ፡ ወኢ፡ ብእሲት፡ በምንተኒ፡
እምእንባላ።

አሕጽጽጽ ወለእሙ፡ ተዓድላ፡ እከለ፡ ግእረርከሙ፡

አሕጽጽጽጽ እግዚእብሔር፡ ከከለከለው፡ ወገን፡ ሊሠር
ዋት፡ በማይገባ፡ በእንዲት፡ ሥራ፡ የበደለ፡
ሰው፡ ቢኖር፡ ባያውቅም፡ ቀርባን፡ ያትርብ።
ዘሌ፡ ፩፡ ፲፮-፲፱)። እንዲም፡ ባልጀራውን፡
አደራ፡ በማስቀመጥ፡ ወይም፡ በሥራ፡ በምም
ነት፡ ቢከዳው፡ ወይም፡ ሳይኖውን፡ የሚያስቆ
ጣው፡ ወይም፡ የሚበድለው፡ ወይም፡ የጠፋ
ቸውን፡ ወይም፡ የከበለለችውን፡ አግኝቶ፡
እርሱዋን፡ ቢከድ፡ ሰው፡ ከሚሠራቸው፡ ከእኔ
ዘህ፡ ሁሉ፡ በእንዲት፡ የግለ፡ በእርሱዋም፡
የበደለ፡ ከበደለም፡ በኋላ፡ የቀግሙን፡ ይመ
ልሰ። የሰረቀውንም፡ ወይም፡ በእርሱ፡ ዘንድ፡
ያስቀመሙበትን፡ አድራ፡ ወይም፡ የጠፋች
ውን፡ ወይም፡ የከበለለችውን፡ ያገኘ፡ ወይም፡ ቢሐ
ሰት፡ የግለበትን፡ ነገር፡ ቢሆን፡ ይመልሰ።
በእርሱም፡ ላይ፡ አምስት፡ እድርን፡ ይዉ
ምር። ለእርሱም፡ ለሆነው፡ (ለባለገንዘቡ)፡
በተከራከረበት፡ ወይም፡ በደለን፡ ባመነበት፡
ቀን፡ ይሰጠው። ቀርባንም፡ ያትርብ። (ዘሌ፡
፮፡ ፩-፲)።

አሕጽጽጽጽ ከእስራኤል፡ ጆልች፡ ወይም፡ ከግከላቸው፡
ከሚኖሩ፡ ልዩ፡ ወገናች፡ ከደም፡ ወገን፡
ምንም፡ ምን፡ የሚበላ፡ ቢኖር፡ ደም፡ በበላ
ች፡ ሰውነት፡ ላይ፡ መግባት፡ አወርዳለሁ።
ከወገኗም፡ ለዶቼ፡ አጠፋታለሁ። (ዘሌ፡ ፲፮፡
፲-፲፭)።

አሕጽጽጽጽ የእናትህን፡ ገፍረተ፡ አትግለጽ። የአባት
ህን፡ ሚስት፡ ገፍረተም፡ የእጎትህንም፡ ገፍ
ረተ፡ የወንድ፡ ልጅህን፡ ሴት፡ ልጅም፡ የሴት፡
ልጅህን፡ ሴት፡ ልጅም፡ የአባትህን፡ የሚሰት፡
ሴት፡ ልጅ፡ ገፍረተም፡ የአባትህንም፡ አንት፡
የእናትህን፡ እጎት፡ የአባትህን፡ የወንድም፡
ሚስት፡ የወንድምም፡ ሚስት፡ የልጅዋንም፡
ሚስት፡ እንደዚሁም፡ የወንድ፡ ልጅዋን፡ ሴት
ልጅ፡ የሴት፡ ገፍረተም፡ የአባትህንም፡ ሴት፡ ልጅ
ንም፡ ከልጅዋ፡ ጋራ፡ በሕይወት፡ ሳለች፡ ሴት
ንም፡ በግዳጅዋ፡ ጌሌ፡ በዓዲኛህም፡ ሚስት፡
አትርከስ። ሴትን፡ እንደመተኛትም፡ ወንድ፡
ካወንድ፡ ጋራ፡ ለደተና፡ ወንድ፡ ወይም፡
ሴት፡ ከእንባላ፡ ወን፡ በግናኛውም፡ አይር
ከሰው። (ዘሌ፡ ፲፮፡ ፯-፳፫)።

አሕጽጽጽጽ የእምራቸውን፡ እህል፡ በምህውዳበት፡

— ሮጌ ፳፫ —

አንቀጽ ፵፭ =

ምርጥ፡ ለንብረ፡ ጋብ፡ ማንደርክ፡ ወየሀሉ፡ ጋብክ፡ እስክ፡ የነሥሥ፡ እኑክ፡ ወታግብእ፡ ጋብሁ፡ እንሰባሁ፡ ወልብሉ፡ ወልብሉ፡ ጋብሁ፡ እንደልወክ፡ ከመ፡ ትትወድር፡ በእንተኦሁ፡

፩ሺ፭፻፲፮ ሊይልበሱ፡ እደው፡ እርሷም፡ አንስት፡ ወላንስት፡ ሊይልበሳ፡ እርሷም፡ እደው፡ ወላየሀሉ፡ ሥርዓት፡ እደው፡ ላልላ፡ አንስት፡ ወላሥርዓት፡ አንስት፡ ላልላ፡ እደው፡ እስመ፡ ርኩስ፡ ወእቱ፡ ሸንታ፡

፩ሺ፭፻፲፯ ግበር፡ ተሥላሳ፡ ሐወር፡ በቤትክ፡ ወላት፡ ገደግ፡ መካነ፡ ዘያወድተክ፡ እምኢሁ፡

፩ሺ፭፻፲፰ ወላእሙ፡ ተረክቦ፡ ብላሊ፡ ዘኖሁ፡ በረቀ፡ ነፍሱ፡ እምኢሁ፡ ወቀነያ፡ እው፡ ሚጣ፡ ቅትሎ፡ ለሰራቱ፡

፩ሺ፭፻፲፱ ወእምከመ፡ ከነ፡ ተጻልሉ፡ ማእከሉ፡ ሰበሉ፡ የምጽአም፡ ጋብ፡ መካንንት፡ ከመ፡ ይፋትሉ፡ ማእከሉ፡ ወያሕድቅም፡ ለጸድቅ፡ ወየወምዕም፡ ለወግ፡

፩ሺ፭፻፳ ወላእሙ፡ ይደልም፡ ለግማ፡ ቅሥረት፡ ያስከብም፡ በከብሩ፡ ወይቅሥር፡ በቅድሚሁ፡ በእምጣነ፡ ጋብሉት፡ ይቅሥር፡ በጉልቄ፡ ቃ፡ ወእደወስኩ፡ ላልሁ፡ ምንትኒ፡

፩ሺ፭፻፳፩ ወላት፡ ላልሁ፡ ለላህም፡ ሰበ፡ ታከዶድ፡ እክለ፡

፩ሺ፭፻፳፪ ወዳግግዊሉ፡ ሕግ፡ ያ፡ እምኔሁ፡ ዘይሉምር፡ ጋብ፡ ለወላግ፡ ጋብ፡ ገርየት፡ ፈቃዱ፡ ለዘይፈቅድ፡ ይኩን፡ ፍጹሙ፡ ዘከመ፡ ወቂባ፡ ድንግልኖ፡ በከመ፡ ተነግረ፡ በእንቀጽ፡ ተዋሰበ፡ ወዘከመ፡ ገጂ፡ ንዋይ፡ ወመነገሩ፡ ፍጹሙ፡ ወገጂ፡ ዓለም፡ ወተላው፡ ክርስቶስ፡ ወምግባራቲሁ፡ በእምጣነ፡ ገይሉ፡ ለሥጋዊ፡ በከመ፡ ተነግረ፡ በእንቀጽ፡ መነኩሳት፡

፩ሺ፭፻፳፫ ወእምኒሁ፡ ዘተነግረ፡ ትእዛዙ፡ ፍጹሙ፡ ዘከመ፡ ገሥደተ፡ ገይሉ፡ መዓት፡ ወገይሉ፡ ፍትወት፡ ወእውንዮ፡ ለዘእውንዮ፡ ወለበእውንዮ፡ ወነጂ፡ ለድልም፡ ውስተ፡ እምልኮ፡ በምጽዋት፡ ወእውንዮ፡ ወእውንዮ፡ ወነጂ፡ ለምግሥተ፡ ሰማያት፡ ወየት፡ ከላልኒሁ፡ ወምሃሮተ፡ ሰበሉ፡ ምግባረ፡ ትፍሩት፡ ወዘከመ፡

በሉ፡ ብሉይኖ፡ ሐዲስ፡

ወቀው፡ ቢሆን፡ በቤትህ፡ እትረው፡ ወንድምህ፡ እስኪፈልገው፡ ድረስ፡ በእንተ፡ ዘንድ፡ ይኑር፡ እንሰሳውንና፡ ልብሱንም፡ ትመልሰሉ ታለህ፡ ስለ፡ ከብላደም፡ ሁሉ፡ ቸል፡ ልትል፡ ለይገባህም፡

፩ሺ፭፻፲፮ ወንዶች፡ እንደ፡ ሴቶች፡ እይልበሱ፡ ሴቶችም፡ እንደ፡ ወንዶች፡ እይልበሱ፡ የወንዶች፡ ሥርዓት፡ በሴቶች፡ ላይ፡ የሴቶችም፡ ሥርዓት፡ በወንዶች፡ ላይ፡ እይኑር፡ ይህ፡ ርኩስ፡ ነውና፡ (ዘፋ፡ ጽ፪፡ ፩ - ፮)፡

፩ሺ፭፻፲፯ በቤትህ፡ ይ፡ ያደርግ፡ እብጅ፡ (ይ፡ ቅጥር፡ እብጅ)፡ ከእርሱም፡ የሚጥልህን፡ ቦታ፡ አትተው፡ (ዘፋ፡ ጽ፪፡ ፭)፡

፩ሺ፭፻፲፰ ከወንድሞቹ፡ ወን፡ እነሆ፡ ነፍሱ፡ የሰረቀ፡ የግዛትም፡ ወይም፡ የሸጣት፡ ሰው፡ ቢገኝ፡ ሌባውን፡ ግደለው፡ (ዘፋ፡ ጽ፪፡ ፯)፡

፩ሺ፭፻፲፱ በሰዎች፡ መካከል፡ ጠብ፡ ቢሆን፡ በመካከላቸው፡ ይፈርዱ፡ ዘንድ፡ ወደዳኞች፡ ያምጧቸው፡ እውነተኛውን፡ እውነተኛ፡ ነህ፡ ይበሉት፡ በደለኛውንም፡ በደለኛ፡ ነህ፡ ይበሉት፡ ለግመዕዳም፡ ግርፋት፡ ቢገባው፡ በዞላ፡ ያበተኙት፡ በፈቃዱ፡ ይግረፈው፡ በጋጠላቲ፡ ልክ፡ እርባ፡ ቀጥር፡ ይግረፈው፡ ከእርባ፡ በላይ፡ ምንም፡ አይጨምር፡

፩ሺ፭፻፳ ለህላ፡ በምታበራይ፡ ጊዜ፡ የበራውን፡ እፋ፡ እታፍን፡ (ዘፋ፡ ጽ፪፡ ፩ - ፩)፡

፩ሺ፭፻፳፩ ሁለተኛው፡ ሕግ፡ ግን፡ ፍጹም፡ ይሆን፡ ዘንድ፡ የሚወድ፡ ሰው፡ ወደሚሻው፡ ምርጫ፡ ወደ፡ ከፍተኛች፡ የሚያመለክት፡ ከእርሱ፡ ወገን፡ እላ፡ ይሸውም፡ ቢጋብዝ፡ ለንቀጽ፡ እንደተነገረ፡ ድንግልናን፡ እንደመጠበቅ፡ ንገዘብንም፡ እንደመተውና፡ ፈጽሞ፡ እንደመናቅ፡ ዓለምንም፡ ትቶ፡ ክርስቶስንና፡ ሥራዎችን፡ በሥጋዊ፡ ተፈጥሮ፡ ታይል፡ ልክ፡ እንደመከተል፡ ያለ፡ ነው፡ በእንቀጽ፡ መነኩሳት፡ እንደተነገረ፡ (ፍ፡ ነ፡ ፫፻፵፮፡ ፭፻፱)፡

፩ሺ፭፻፳፪ ከእርሱም፡ ፈጽሞ፡ የተነገረ፡ ትእዛዙ፡ የቀጣን፡ ገይልና፡ የፍትወትን፡ ገይል፡ እንደ፡ መግታት፡ ነው፡ መልካም፡ ለእደረገና፡ ከቀም፡ ለእደረገ፡ መልካም፡ ማድረግ፡ በእምልኮ፡ በምጽዋትና፡ በእሱት፡ በጽም፡ ጊዜ፡ እድልምን፡ መተው፡ በሰላላዎችም፡ ፈንታ፡ መንግሥተ፡ ሰማያት፡ መሻት፡ ለሰዎችም፡

— ሮጌ ፳፭ —

አንቀጽ ፵፭ =

በቅድሚሁ፡ ወትላማሥት፡ ላልላ፡ ምንዳዜ፡ በሐዊረ፡ ፍጥ፡ እንተ፡ ታበእሕ፡ ውስተ፡ መንግሥተ፡ ሰማያት፡ ወተነብሉ፡ ላልላ፡ ተተትሎ፡ ዘእንብል፡ ገቢእ፡ እምሃይማኖተ፡ ጽድቅ፡ በከመ፡ ተነግረ፡ በእንቀጽ፡ ሰማያት

፩ሺ፭፻፳፩ ታለ፡ ወንጌሉ፡ ዘእማቱም፡ ወንጌላዊ፡ በእንተ፡ እግዚአብሔር፡ ሊኖሩ፡ ክርስቶስ፡ ሱቀ፡ ሰብሐት፡ ዘጸቱ፡ ወሰበ፡ ርክዮ፡ እግዚእ፡ ሊኖሩ፡ ብዙኃን፡ አሕዛብ፡ ዐርገ፡ ውስተ፡ ደብር፡ ወነበረ፡ ወመፍኑ፡ እርሳኢሁ፡ ንቢሁ፡ ወከሠተ፡ ለፋሁ፡ እግዚእ፡ ሊኖሩ፡ ወመሀርሙ፡ እንዘ፡ ይብላ፡ ብፅዓን፡ ነጻያን፡ በመንፈስ፡ እስመ፡ ሱመ፡ ያሕቲ፡ መንግሥተ፡ ሰማያት፡ ብፅዓን፡ እላ፡ ያላሕዉ፡ ያሕዜ፡ እስመ፡ እመንታ፡ ያትፈሥሱ፡ ብፅዓን፡ ትሐታን፡ እስመ፡ እመንታ፡ ይወርስዎ፡ ለምድር፡ ብፅዓን፡ እላ፡ ይርገቡ፡ ወይጽሉ፡ በእንተ፡ ጽድቅ፡ እስመ፡ እመንታ፡ ይደግቡ፡ ብፅዓን፡ መልርያን፡ እስመ፡ ሱመ፡ ይምሕርዎ፡ ብፅዓን፡ ንጹሐን፡ ልብ፡ እስመ፡ እመንታ፡ ይፈልይዎ፡ ለእግዚአብሔር፡ ብፅዓን፡ ገባርያን፡ ሰላም፡ እስመ፡ እመንታ፡ ውሎድ፡ እግዚአብሔር፡ ያበመ፡ ብፅዓን፡ እላ፡ ያበደዱ፡ በእንተ፡ ጽድቅ፡ እስመ፡ ሱመ፡ ያሕቲ፡ መንግሥተ፡ ሰማያት፡ ብፅዓን፡ እንትመ፡ ሶበ፡ ያበደዱክመ፡ ወይጸኢሉክመ፡ ወይዘንጉክመ፡ ወይነቡ፡ ዘሱ፡ እኩየ፡ በላዕሌከመ፡ እንዘ፡ ያሕሰ፡ ሊቤሰ፡ በእንተ፡ ተፈሥሱ፡ ወተገሠዱ፡ እስመ፡ ዐስብከመ፡ ዐበይ፡ በሰማያት፡ እስመ፡ ከማሁ፡ በደድም፡ ለነቢያት፡ እላ፡ ለምትደሙከመ፡ ይብላሁ፡ ብርሃንከመ፡ በትድመ፡ ሰብእ፡ ከመ፡ ይርሱ፡ ምግባራቲክመ፡ ሠናዩ፡ ወይለብሕዎ፡ ለእኩከመ፡ ዘበሰማያት፡ ወዘበ፡ ይገብር፡ ወይሚሀር፡ ዐቢየ፡ ያበመ፡ በመንግሥተ፡ ሰማያት፡ እብላከመ፡ ለእሁ፡ ለምድረፈክመ፡ ጸደቀ፡ እምኢሁ፡ ፍት፡ ወፈረሰውያን፡ እትበውሉ፡ ውስተ፡ መንግሥተ፡ ሰማያት፡

፩ሺ፭፻፳፪ ዘቤተ፡ ሰማያት፡ ዘተብህሉ፡ ለቀደምት፡ ከመ፡ እትቅትሉ፡ ነፍስ፡ ወለዘቀተሉ፡ ነፍስ፡ ያደሉ፡ ላልሁ፡ ከነኔ፡ ወእንሰ፡ እብላከመ፡

በሉ፡ ብሉይኖ፡ ሐዲስ፡

የትፋፋትን፡ ሥራ፡ ማስተማር፡ በፈቀደም፡ እርሱምን፡ መሥራት፡ ወደ፡ መንግሥተ፡ ሰማያት፡ የምታደርስ፡ መንገድን፡ በመሄድ፡ ጊዜ፡ በችግር፡ ላይ፡ መታገሥ፡ በእንቀጽ፡ ሰማያት፡ እንደተነገረ፡ ከእውነተኛው፡ ሃይማኖት፡ ባለመመለስ፡ ለመምት፡ መጨከን፡ ነው፡ (ፍ፡ 5፡ ፶፪፡ ፳፩)፡

፩ሺ፭፻፳፫ ምስጋና፡ ይገባውና፡ ስለጌታችን፡ እያሱስ፡ ክርስቶስ፡ ወንጌላዊ፡ ማቅምስ፡ ከጸፈው፡ የወንጌል፡ ቃል፡ ፍ፡ ጌታ፡ ሊኖሩ፡ ብዙ፡ ሰዎችን፡ ባዩ፡ ጊዜ፡ ከተራራ፡ ላይ፡ ወጥቶ፡ ተቀመጠ፡ ደቀ፡ መዛሙርቱም፡ ወደእርሱ፡ ወመ፡ ጌታ፡ ሊኖሩ፡ ነገሩን፡ የመረ፡ እንዲሁም፡ እያለ፡ አስተማራቸው፡ በመንፈስ፡ ድወች፡ የሆኑ፡ ብፅዓን፡ ናቸው፡ መንግሥተ፡ ሰማያት፡ የእነርሱ፡ ናትና፡ ዛሬ፡ የሚያለቅሱ፡ ብፅዓን፡ ናቸው፡ ደስ፡ ይላቸዋልና፡ ትሐታን ብፅዓን፡ ናቸው፡ እነርሱ፡ ምድርን፡ ይወርሱዋታልና፡ ስለ፡ ጽድቅ፡ የሚራቡና፡ የሚጠሙ ብፅዓን፡ ናቸው፡ እነርሱ፡ ይመገባሉና፡ ይቅር፡ የሚሉ፡ ብፅዓን፡ ናቸው፡ እነርሱንም፡ ይቅር፡ ይላቸዋልና፡ ልብ፡ ንጹሐች፡ ብፅዓን፡ ናቸው፡ እነርሱ፡ እግዚአብሔርን፡ ያይታልና፡ ሰላምን፡ የሚያደርጉ፡ ብፅዓን፡ ናቸው፡ እነርሱ፡ የእግዚአብሔር፡ ልጆች፡ ይባላሉና፡ ስለ፡ ጽድቅ፡ የሚሰደዱ፡ ብፅዓን፡ ናቸው፡ መንግሥተ፡ ሰማያት፡ የእነርሱ፡ ናትና፡ በያበደዱዋችሁ፡ በሰድበዋችሁ፡ በኃፋዋችሁ፡ በእኔኔም፡ በእናንተ፡ ላይ፡ እየዋሹ፡ በላያችሁ፡ ከፋን፡ ሁሉ፡ በናንሩም፡ ብፅዓን፡ ናችሁ፡ ምጋችሁም፡ በሰማያት፡ ታላቅ፡ ነውና፡ ፈጽሞ፡ ደስ፡ ይበላችሁ፡ ከእናንተ፡ ለሐቀድሞ፡ የነበሩ፡ ነቢያትን፡ እንደዚሁ፡ እላድይዋቸዋልና፡ ብርሃናችሁ፡ በሰዎች፡ ፊት፡ ያብራ፡ ሥራችሁን፡ እድተው፡ በሰማያት፡ ያለ፡ እባታችሁን፡ የመጠንታት፡ ዘንድ፡ የሚሠራ፡ ግን፡ የሚያስተምርኝ፡ በመንግሥተ፡ ሰማያት፡ ታላቅ፡ ይባላል፡ ከእሐባትና፡ ከፈረሰውያን፡ ጽድቅን፡ ካለበላችሁ፡ ወደ፡ መንግሥተ፡ ሰማያት፡ እትገቡም፡ እላችኋለሁ፡

፩ሺ፭፻፳፪ ዘ፡ ለቀደምት፡ ነፍስ፡ እትግደሉ፡ የተባለውን፡ ሰዎችን፡ እንደላድም፡ ቅጣት፡ ይገባዋል፡ እኔ፡ ግን፡ እላችኋለሁ፡ በወንድሙ

— ፪፻፳፭ —

አንተ፡ ፱፭።

ሰለ፡ ብሉይና፡ ሐዲስ።

እስመ፡ ዙሉ፡ ዘይተመዘገበ፡ ላዕለ፡ እኅሁ፡ በከ
ንቱ፡ ደለው፡ ላዕሊሁ፡ ዙን፤ ወዘይቤሉ፡ ለእ
ኅሁ፡ ርሱሕ፡ ዘበርቅ፡ ደለው፡ ነውረ፡ ማኅ
በር፡ ወዘሂ፡ ይቤሉ፡ ስለኅሁ፡ ግብ፡ ደለው፡
እሳተ፡ ገሃነም፡ ለእሁ፡ እንተ፡ እምእእክ፡
መባእክ፡ ገብ፡ ምሥዋዕ፡ ወተዘከርከ፡ በህየ፡
ከመ፡ በ፡ እኅክ፡ ዘተገየሰክ፡ ጎድግ፡ ህየ፡
መባእክ፡ ቅድመ፡ ምሥዋዕ፡ ወሐር፡ ቅድመ፡
ወተወረቅ፡ ምሰለ፡ እኅክ፡ ወእምዝ፡ ገቢእክ፡
እብእ፡ መባእክ።

፩፻፳፮ ሰማዕክ፡ ዘተብህለ፡ ለቀደምት፡ ኢትዝ
ምዉ፡ ወእንሰ፡ እብላክ፡ ዙሉ፡ ዘርእያ፡
ለብእሲት፡ ወፈተዋ፡ ዘመወ፡ ባቲ፡ በልቡ፡
ተብህለ፡ ዘይድገራ፡ ለብእሲት፡ የህብ፡ ላቲ፡
መጽሐፈ፡ ገዳጋቲሃ፡ ወእንሰ፡ እብላክ፡
ዘይድገራ፡ ለብእሲት፡ ዘእንበለ፡ ነገረ፡
ዝመት፡ ለሊሁ፡ ርሰያ፡ ዘማዋቲ፡ ወዘሂ፡ እው
ሰበ፡ ጎድገት፡ ናሁ፡ ዘመወ።

፩፻፳፯ ወክሰበ፡ ሰማዕክ፡ ዘተብህለ፡ ለቀደምት፡ ኢትምሓል፡ በሐሰት፡ ወአገብእ፡ ለእግዚአብሔር፡ መሐላክ፡ ወእንሰ፡ እብላክ፡ ኢትምሓል፡ ግመራ፡ ኢ፡ በሰማይ፡ እስመ፡ መንበሩ፡ ለእግዚአብሔር፡ ወእኑት፡ ወእኑ፡ በምድር፡ እስመ፡ መከየድ፡ እገራሁ፡ ይእቲ፡ ወእኑ፡ በእየሩሳሌም፡ እስመ፡ ይእቲ፡ ሀገሩ፡ ለንጉሥ፡ ዐቢያ፡ ወኢትምሓል፡ በርእስክ፡ እስመ፡ ኢይትክህለክ፡ ትግበር፡ እሐተ፡ እምሥርተ፡ ርእሰክ፡ ኢዳዳ፡ ወኢዳሲ፡ እላ፡ ይኩን፡ ቃልክ፡ እመኔ፡ እው፡ እው፡ ወእመኔ፡ አልቦ፡ አልቦ፡ ወዘፈድፈድ፡ እምዘገቱ፡ እምእኩይ፡ ወእኑት።

፩፻፳፰ ሰማዕክ፡ ዘተብህለ፡ ዓይን፡ ቢዛ፡ ዓይን፡ ወሰን፡ ቢዛ፡ በን፡ ወእንሰ፡ እብላክ፡ ኢትትቃወምም፡ ለእኩይ፡ በእኩይ፡ ግመራ፡ ወለዘሂ፡ እፍወክ፡ መልታሕቲክ፡ ዘየማን፡ ሚጥ፡ ሉቲ፡ ካልእታሂ፡ ወለዘሂ፡ ፈቀደ፡ ይትገንልክ ላብሰክ፡ ጎድግ፡ ሉቲ፡ ከፋነክሂ፡ ወለዘሂ፡ ዐበጠክ፡ ፍደ፡ ምዕራፍ፡ ሔር፡ ምስሌሁ፡ ጀተ፡ ምዕራፈ፡ ምዕራፍ፡ ብሂል፡ ብጽሐተ፡ እንግሥት ገጸራ፡ ወለዘበሰለክ፡ ህዐ፡ ወለዘፈቀደ፡ ይትለቃሕ፡ እምኔክ፡ ኢትክልኦ፡ ለማዕክ፡ ዘተብህለ፡ እፍቅር፡ ቢእክ፡ ወጽላእ፡ እላእክ፡ ወእንሰ፡ እብላክ፡ እፍቅሩ፡ እላእተክ፡

፩፻፳፯ ለቀደምት፡ እትሰሰት፡ የተባለውን፡ ሰምታችኋል። እኔ፡ ግን፡ እላችኋለሁ። ሴትን፡ አይቶ፡ የወደዳት፡ ሁሉ፡ በልቡ፡ እመነዘርበት፡ ሚስቱን፡ የሚፈታ፡ ሰው፡ የፍቅጥን፡ ይብላል፡ ይሰማት፡ ተብላ፡ እኔ፡ ግን፡ እላችኋለሁ። ያለህ መት፡ ነገር፡ ሚስቱን፡ የሚፈታ፡ ሰው፡ ይቶ፡ እመነዘር፡ አይረጋት፡ የተፈታችሁንም፡ ያገባ፡ እነሆ፡ እመነዘር።

፩፻፳፰ ዳግመኛም፡ ለቀደምት፡ የተባለውን፡ ሰምታችኋል። በሐሰት፡ እትማል፡ መሐላህንም፡ ለእግዚአብሔር፡ መልሰ። እኔ፡ ግን፡ እላችኋለሁ። ከቶ፡ እትማሉ፡ በሰማይም፡ ቢሆን፡ የእግዚአብሔር፡ ዙፋን፡ ነውና፡ በምድርም፡ ቢሆን፡ የእግሩ፡ መረገጫ፡ ናትና፡ በእየሩሳሌምም፡ ቢሆን፡ የታላቁ፡ ገንጦ፡ እገር፡ ናትና፡ በራሱህም፡ እትማል፡ ከራሱህ፡ ጦጥር፡ እንዲሁን፡ ነሐ፡ ወይም፡ ጥቁር፡ ልታደርግ፡ እትችልምና፡ ነገራችሁ፡ አዎን፡ አዎን፡ ወይም፡ አይደለም፡ አይደለም፡ ይሁን፡ እንጂ፡ ከዚህም፡ የበዛው፡ (የወጣ)፡ ከከፊት፡ ወገን፡ ነው።

፩፻፳፰ ለቀደምት፡ የተባለውን፡ ሰምታችኋል። ዓይን፡ የዓይን፡ ቢዛ፡ ነው፡ ጥርለም፡ የጥርለ፡ ቢዛ፡ ነው። እኔ፡ ግን፡ እላችኋለሁ። ከፊቱን፡ በከፊት፡ ከቶ፡ እትቃወሙት፡ ቀኝ፡ ፈትህን፡ በጥፈ፡ ለመታህ፡ ሁለተኛዎንም፡ መልሰለት፡ እጄጠብህን፡ ሊቀማህ፡ ለወይደህ፡ መገናኛፈያህን፡ ተውለት። እንድ፡ ምዕራፍ፡ ቢመልስልህ፡ (ቢወስድህ)፡ ሁለት፡ ምዕራፍ፡ ከእርሱ፡ ጋር፡ ሂድ፡ ምዕራፍ፡ ማለት፡ ማየትን፡ ማንሳት፡ የሚደርስበት፡ ነው። (የዓይን፡ አሰብ ያየት፡ የሚደርስበት፡ ነው)፡ ለለመነህም፡ ሰጠው፡ ከእንተ፡ ሊበደር፡ የሚችውን፡ አት

— ፪፻፳፭ —

አንተ፡ ፱፭።

ሰለ፡ ብሉይና፡ ሐዲስ።

ወደጎርም፡ ለእለ፡ ይረግሙክ፡ ወአሁንዩ፡ ለእለ፡ ይጻልኩክ፡ ወጻልዩ፡ ጸብ፡ እላይት፡ ላይክ፡ ወይለድኋክ፡ ወያሕክከክ፡ ከመ፡ ይኩኑ፡ ውሉዶ ለእስኩ፡ ዘበሰማያት፡ እስመ፡ ውእኑ፡ ያሠርት፡ ፀሐየ፡ ላዕለ፡ ጌራን፡ ወእኩያን፡ ወያዘንም፡ ዝናው፡ ላዕለ፡ ጸድቃን፡ ወማዕደን፡ ኩኑ፡ እንትመኔ፡ ፍጹማን፡ ከመ፡ እቡክ፡ ሰማያዊ፡ ፍጹም፡ ውእኑ።

፩፻፳፮ ርእዩ፡ ኢትግበሩ፡ ጽድቀክ፡ በቅድመ፡ ሰብእ፡ ከመ፡ ይርእዩክ፡ እመ፡ እኮሰ፡ ዓብብ፡ አልብክ፡ በጎብ፡ እቡክ፡ በሰማያት፡ ወሰበሂ፡ ትጽልዩ፡ ኢትኩ፡ ከመ፡ መደልዋን፡ እማን፡ እብላክ፡ ከመ፡ እመንቱ፡ ነግሎ፡ ሰላቶ፡ ወወለቡ፡ ዓብሰው፡ ወሰበሂ፡ ትጽው፡ ኢትቀጽፋ፡ ገእክ፡ ከመ፡ መደልዋን።

፩፻፳፯ ኢትግቡ፡ ለክመ፡ መገንቢ፡ በውስተ፡ ምድር፡ ጻጸመ፡ በውስተ፡ ሰማያት፡ ውክብ፡ ሁሉ፡ መገንቢክ፡ ሆኖ፡ ይሄሉ፡ ልብክ፡ ሊያክል፡ ጽፍ፡ ግብር፡ ተቀንዮ፡ ለዩኩ፡ ኢጋእዝት፡ ኢትክላኬ፡ ተቀንዮ፡ ለእግዚአብሔር፡ ወለንዋይ፡ ሳህ፡ ቅድመ፡ መንግሥተ፡ እግዚአብሔር፡ ወጽድቆ፡ ወገንቱሰ፡ ዙሉ፡ ይትቁሰከክ፡ ሊተሐልዩ፡ ለጌሙ፡ እስመ፡ ጌሙምሰ፡ ትሔሊ፡ ለርእሳ፡ ወለክላ፡ ለዕለት፡ እኪየ።

፩፻፳፯ ኢትኩንት፡ ከመ፡ ኢትትኩንት፡ ቅድመ፡ እውዕላ፡ ወርቂ፡ እምዓይንክ፡ ወይእተ፡ ጊዜ፡ ትጸጽ፤ ከመ፡ ታውዕላ፡ ሐሠረ፡ ዘውስተ፡ ዓይን፡ ቢጸክ፡ ኢተሀቡ፡ ቅድሳተ፡ ለክልባት፡ ለእሉ፡ ወይታወቅከክ፡ ገሡ፡ ወትረከቡ፡ ጉድጉዱ፡ ወይትረገው፡ ለክመ፡ በክመ፡ ትፈቅዱ፡ ይግበሩ፡ ለክመ፡ ሰብእ፡ ግበሩ፡ ሉ፡ እንትመሂ፡ እስመ፡ ከመገ፡ ውእኑ፡ አረትሂ፡ ወነዚያትሂ፡ ባሕ፡ እንተ፡ እብብ፡ እንቀጽ፡ እንተ፡ ትወስድ፡ ውስተ፡ ሕይወት፡ እስመ፡ በፍሕት፡ ይእቲ፡ ለሐዋር፡ ወፍጥትሰ፡ ርኅብት፡ ይእቲ፡ እንተ፡ ትወስድ፡ ውስተ፡ ጎሞል፡ ተቃቀቱ፡ እንከ፡ እምሐሳውያን፡ ነቢያት፡ እስ፡ ይመጽኩ፡ ገቢክ፡ በእልባሰ፡

ከልክለው፡ ጓደኛህን፡ ወደድ፡ ጠላትህንም፡ ጥላ፡ የተባለውን፡ ሰምታችኋል። እኔ፡ ግን፡ እላችኋለሁ። ጠላታችሁን፡ ወደዱ። የሚረግሙእኅንም፡ መርቁት፡ ለሚጠሉእኅሁም፡ አድርጉ። ለሚቀመሱእኅሁም፡ ለሚያባክኑእኅሁም፡ ጸልዩ። ለሰማያት፡ ለባታችሁ፡ ልጃቸው፡ ትሆኑ፡ ዘንድ፡ እርሱ፡ ለደጎችና፡ ለከተዎች፡ ፀሐይን፡ ያወጣልና። ዝናምንም፡ ለጸድቃንና፡ ለዓመፀዎች፡ ያዘንማልና። ሰማያዊ፡ ለባታችሁ፡ ፍጹም፡ እንደሆነ፡ እናንተም፡ ፍጹማን፡ ሁኑ።

፩፻፳፮ ያዳችሁ፡ ዘንድ፡ ጽድቃችሁን፡ በሰዎች፡ ፊት፡ እንዳታደርጉ፡ እዩ። ያለዚያ፡ በሰማያት፡ ጥጋ፡ የላችሁም፡ በምትጸልዩበትም፡ ጊዜ፡ እንደ፡ ግብዞች፡ እትሁኑ፡ እነርሱ፡ ጥጋቸውን እንደ፡ ወሰኑ፡ ጥጋቸውንም፡ እንደፈረሱ፡ እውነት፡ እላችኋለሁ። በምትጸመዎት ጊዜ፡ እንደ፡ ግብዞች፡ ፈታችሁን፡ እትቋጥሩ።

፩፻፳፯ በሰማያት፡ እንጂ፡ በምድር፡ ለእናንተ፡ ድልሰኝ፡ አታድልቡ። ድልባችሁ፡ ካለበት፡ ዘንድ፡ ከዚያ፡ ልባችሁ፡ ይፍራል። እንድ፡ ባረዩ፡ ለሁለት፡ ጌቶች፡ መገዛት፡ አይቻልም። ለእግዚአብሔርና ለንጉሥ፡ መገዛት፡ እትችሉም። ለሰቀድማችሁ፡ የእግዚአብሔርን፡ መንግሥትና፡ ጽድቁን፡ ሹ። (ፈልጉ)፡ ይህ፡ ሁሉ፡ ግን፡ ይሄ መርላችኋል። ለነገ፡ አታሰቡ። ነገ፡ ለራሱዋ፡ ታስባለችና፡ ለሌላትም፡ ከፋቷ፡ ይበቃቃል።

፩፻፳፯ እንዳፈረደባችሁ፡ አትፍረዱ። እስቀድመህ፡ ከዓይንህ፡ ጉድፍን፡ እውጣ። ያን፡ ጊዜ፡ በባልንጀራህ፡ ዓይን፡ ያለውን፡ ጉድፍ፡ ለማውጣት፡ ታያለህ። የተቀደሰውን፡ ለውክች፡ አትሰጡ። ለምት፡ ይሰማችኋልም፡ ሹ። (ፈልጉ)፡ ታገኘላችሁ። ይጅምሩ፡ ይከፈሉ፡ እንደምትወዱ፡ እናንተም፡ አድርጉላቸው። አረትም፡ ነቢያትም፡ እንደዚሁ፡ ነውና። ወደ፡ ሕይወት፡ በምትወስደው፡ በጠባብ፡ በር፡ ግቡ፡ ለመሄድ፡ ሰፊ፡ ናትና። ወደጥፋት፡ የምትወስደው፡ መንገድ፡ ግን፡ ሰፊ፡ ናት። የበግ፡ ልብሰት፡ ለብሰት፡ እንደዚሁ፡ ነውና። ከሚመጡ፡ ከሐሰተኞች፡ ነቢያት፡ ተጠበቁ። በውስጣቸው፡

ዋቢ መጻሕፍት

- ◆ መጽሐፍ ቅዱስ ፣ ብርሃንና ሰላም ቀዳማዊ ኃይለ ሥላሴ ማተሚያ ቤት ፡ አዲስ አበባ ፣ 1947 ዓ. ም.
- ◆ ፍትሐ ነገሥት ንባብና ትርጓሜው ፣ ብርሃንና ሰላም ቀዳማዊ ኃይለ ሥላሴ ማተሚያ ቤት ፡ አዲስ አበባ ፣ 1962 ዓ. ም.
- ◆ አባ ንርጎርዮስ (ሊቀ ጳጳስ) ፣ የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን ታሪክ ፡ የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን ሐዋርያዊ ድርጅት ፡ አዲስ አበባ ፣ 1974 ዓ. ም.
- ◆ አባ መልከጻዲቅ (ሊቀ ጳጳስ) ፣ የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን እምነትና ትምህርት ፡ በርከሊ መካነ ሰላም መድኃኔዓለም ቤተ ክርስቲያን ፡ በርከሊ ካሊፎርኒያ ፣ 1994 ዓ. ም.
- ◆ ሀብተ ማርያም ወርቅነህ (ሊቀ ሥልጣናት) ፣ ትምህርተ ክርስትና ፡ ብርሃንና ሰላም ቀዳማዊ ኃይለ ሥላሴ ማተሚያ ቤት ፡ አዲስ አበባ ፣ 1963 ዓ. ም.
- ◆ ወዳሴ ማርያም ማለዝና አማርኛ ፣ ተስፋ ገብረ ሥላሴ ማተሚያ ቤት ፡ አዲስ አበባ ፣ 1988 ዓ. ም.
- ◆ መጽሐፈ ቅዱስ ፣ ትንሣኤ ማሳተሚያ ድርጅት ፡ አዲስ አበባ ፣ 1984 ዓ. ም.
- ◆ ትንሣኤ ማሳተሚያ ድርጅት ፣ ጀመ ድጓ ዘቅዱስ ያፌድ ፡ ንግድ ማተሚያ ድርጅት ፡ አዲስ አበባ ፣ 1987 ዓ. ም.
- ◆ ኪዳነ ወልድ ክፍሌ (አለቃ) ፣ መጽሐፈ ሰዋሰው ወግስ ወመዝገብ ቃላት ሐዲስ ፡ አርቲስቲክ ማተሚያ ቤት ፡ አዲስ አበባ ፣ 1948 ዓ. ም.
- ◆ ጥዑመ ልሳን ካሣ (ሊቀ ካህናት ፣ ርእሰ ደብር) ፣ ያፌድና ዜማው ፡ ትንሣኤ ዘጉባኤ ማተሚያ ቤት ፡ አዲስ አበባ ፣ 1981 ዓ. ም.
- ◆ የኢትዮጵያ መጽሐፍ ቅዱስ ማኅበር ፣ የመጽሐፍ ቅዱስ መዝገብ ቃላት ፡ ብርሃንና ሰላም ማተሚያ ቤት ፡ አዲስ አበባ ፣ 1972 ዓ. ም.
- ◆ መሐሪ ትርፌ (ሊቀ ሊቃውንት) ፣ የቅዱስ ጳውሎስ መጽሐፍ ንብሱ ከነትርጓሜው ፡ ትንሣኤ ዘጉባኤ ማተሚያ ቤት ፡ አዲስ አበባ 1948 ዓ. ም.
- ◆ አምስቱ አለማደ ምስጢር - ከጥንት የኢትዮጵያ ሊቃውንት የተተረጎመ ፡ ተስፋ ገብረ ሥላሴ ማተሚያ ቤት ፡ አዲስ አበባ ፣ 1979 ዓ. ም.
- ◆ አድማሱ ጀንበሬ (መልአክ ብርሃን) ፣ “ኩቡሐ ሃይማኖት” ፡ ትንሣኤ ዘጉባኤ ማተሚያ ቤት ፡ አዲስ አበባ ፣ 1948 ዓ. ም.

አንቀጽ ፡ ፬፮

— ፱፻፳ —

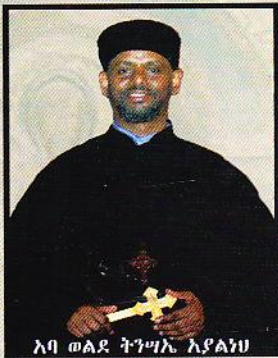
በሌ ፡ ከሐድያ ፡ ትግት ፡

እዞ ፡ ወተወድሶ ፡ በከንቱ ፡ አላ ፡ በትሑት ፡
 ልብ ፡ ወለደረሰ ፡ ለሰጅዱ ፡ እምኔክሙ ፡ በጸ ፡
 ዘአሁ ፡ በድኔያሱ ፡ እምኔሁ ፡

ክርስቲያን ፡ በከንቱ ፡ መወያሰን ፡ አታድርጉ ፡
 በትሑት ፡ ልብ ፡ እንጂ ፡ በእናንተ ፡ እያንዳንዱ ፡
 ባልንጅራጫን ፡ ከአረቡ ፡ የሚገል ፡ ያደርግ ፡
 (ራሱ ፡ ደ ፡ ጽ - ጽ) ፡

አሸጃጃጃ መልእክተ ፡ ሐዋርያት ፡ ወዘሰ ፡ የእምር ፡ ገቢ ፡
 ርታ ፡ ለሠናዶት ፡ ወሊይገዛራ ፡ ኃጢአተ ፡
 ትከውኖ ፡ ወኢትሑቱ ፡ ርእሰክሙ ፡ ለዙሉ ፡
 ፍጥረተ ፡ እግረ ፡ እመሕያው ፡ በእንተ ፡ እግዚ ፡
 እን ፡

አሸጃጃጃ የሐዋርያት ፡ መልእክት ፡ መሥ ፡
 ራትን ፡ የሚያውቅ ፡ የማይሠራትም ፡ ኃጢአት ፡
 ትወንበታለች ፡ (ያሱ ፡ ጸ ፡ የጸ) ፡ በሌ ፡ ገታችን ፡
 ብላችሁ ፡ ለሰው ፡ ፍጥረት ፡ ሁሉ ፡ ራሳችሁን ፡
 ዝቅ ፡ አድርጉ ፡ (ጽ ፡ ሌጥ ፡ ደ ፡ ጸ) ፡

አባ ወልደ ትንሣኤ አያልህ

“ነፍሳቸውን ይማርና [የሸዋ ሀገረ ስብከት ሊቀ ጳጳስ የነበሩት] ብጹዕ አቡነ ጎርጎርዮስም ተቀበሉኝ ። በኋላም ወደ ማሰልጠኛው ገብቼ እንድማር ፈቀዱልኝ ። አስታውሳለሁ ብጹዕ አባታችን አቡነ ጎርጎርዮስ እኛን የሚያስተምሩበት ክፍለ ጊዜ ደረሰና ወደ ክፍል ገቡ ። ቀይነቱ ያልደመቀ ቀይ የግሪክ ሱፍ ቀሚስ ለብሰዋል ። እንደበረዶ የነጣ ጋቢ በቀሚሱ ላይ ደርበዋል ። ቀኝ እጃቸውን በማውጣት ማስተማር ጀመሩ ። እኔም ለመስማት ከጉጉቴ የተነሳ እንኳን ሁለቱ ጆሮዎቼ መላ አካሌ ሁሉ ጆሮ የሆነ መሰለኝ ። በኦርቶዶክስ ቤተ ክርስቲያናችን የክርስትና ትምህርት ይግማና ቀኖና ተብሎ በሁለት እንደሚከፈል ነገሩን ። በሦስተኛ ደረጃም በዶግማ እና በቀኖና ውስጥ የማይመደብ (የማይካተት) ሃይማኖታዊ የሀገር ልማድ እንዳለ አስረዱን ። ...”

“በላይ በሰማይ ፣ በታች በምድር መዳን በሌላ በማንም የለም ፣ መዳን በእሱ ብቻ ነው የሚለውን የወንጌሉን ቃል ፣ ይግማውን አባቶቻችን በብራና ጽፈው ካስረከቡን ለምንድነው እመቤታችንን አዳኞችን ያልነው? ሌላ አዳኝ የለም ከተባለ ለምንድነው መላእክትን አዳኞች ያልናቸው ። ለምንድነው ነቢያትን ፣ ሐዋርያትን ፣ ጳጳሳትን ፣ ሰማዕታትን ፣ ቅዱሳንን ሁሉ አዳኞች ያልናቸው ? ...”

“ቤተ ክርስቲያናችን ኦሪትን በአራት ክፍላ ታስተምራለች ... አባቶቻችን ጀግንነታቸውንና ፣ የቤተ ክርስቲያን ጠባቂነታቸውን በገሃድና በድፍረት ፣ በሙሉ ልብና በቆራጥነት ያስተማሩበትንና የጻፉትን ፣ አስቀምጠው ያወረሱንን ነው የምንማረው እንጂ እኛ አሁን አዲስ ፍልስፍና ወይም ትምህርት ፈጥረን አይደለም ። አባቶቻችን ጠመንጃቸውን ገዝተው ፣ ጥይቱን አቀባብለው በሉ እንግዲህ አውሬ ሲመጣ በዚህ ተከላከሉ ብለው አስቀምጠውልን ነው የሄዱት ። አሁን አውሬው ሲመጣ ተኩስን ማስደንገጡ ስላቃተን ፣ ተኩስ ስለማንችል አውሬው በላን እንጂ ጠመንጃውም ጥይቱም ተሰጥቶናል ፣ ጥይቱም የእግዚአብሔር ቃል ነው ።”

ከመጽሐፉ የተወሰዱ